

# Ἐλεύθερα Νιάτα

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Π. Α. ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑ : Ἐμπρός γιά νέους ἀγώνες  
Β. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ : Πρὸς τ' ἀριστερά  
Τ. ΚΑΡΤΑΛΟΥ : Ἡ ὑπόχωση τοῦ Κομμουνισμοῦ  
ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΑ : Ἕνα κρίσιμο Νεοελληνικό πρόβλημα  
Π. ΚΟΤΤΙΚΑ : Ἡ Ἀγροτική Νεολαία  
ΚΑΣΤΡΙΝΟΥ : Ἡ Ὄργάνωση τῆς Ἐκπαίδευσης καὶ τῆς ζωῆς τῶν νέων  
Ν. ΒΕΡΔΙΑΕΦΦ : Γιατί ἡ Δύση δὲν καταλαμβάνει τὴ Σοβιετική Ρωσία  
Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ : Ἡ Κοινωνική μας τοποθέτηση  
ΣΠΥΡΟΥ ΜΑΚΡΗ : Ἡ ΕΠΟΝ καὶ οἱ Νέοι  
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ :  
ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ  
Ἡ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε. Ε. Ν.

Ελευθέρα Νιάτα

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΣΤΗ ΣΑΡΑ ΤΗΣ ΑΕΡΟΝΑΥΤΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ**

**Η ΜΠΡΟΣΟΥΡΑ**

**ΤΟΥ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ**

**Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ**

**ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ**

Διαχείριση—'Αλληλογραφία :

**ΑΛΚΗΣ ΓΟΓΚΑΚΗΣ — ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ**

# ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΝΙΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' (ΚΑΤΟΧΗ)  
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΧΡΟΝΟΣ Α'  
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7  
ΑΘΗΝΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1946

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 2  
ΤΗΛ. 32785  
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 400

## ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

του ΠΑΝΑΓΗ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑ  
Βουλευτή-Προέδρου της ΕΕΝ

Δέν εξασφάλισαν οι έκλογές της 31ης Μαρτίου την πολιτική εκείνη λύση που με δικαιολογημένη ιστορική αγωνία, αλλά και με αδικαιολόγητη πολιτικά αισιοδοξία, περίμεναν οι συγχρονισμένοι προς τις κρίσιμες μεταπολεμικές ώρες νέοι "Ελληνες έκλογείς.

Βέβαια, δέν ανοίχτηκαν, με τό άνοιγμα τών καλπών, έθνικοί, κοινωνικοί και οικονομικοί δρόμοι νέοι. Βέβαια, δέν έπεσφράγησαν τό έθνικό, αλλά πρό πάντων τό κοινωνικό νόημα του μεγάλου πολέμου που νικήσαμε τά πρώτα μεταπολεμικά έκλογικά άποτελέσματα. Βέβαια, κινδυνεύει ή πρώτη λαϊκή έτυμηγορία να παρερμηνευθεί—άν έρμηνευθεί κατά γράμμα—σάν ένας πολιτικός και κοινωνικός άναχρονισμός.

Πρέπει όμως οι συγχρονισμένοι και οι νέοι να λογικεφθούμε: να συλλάβουμε ψύχραιμα τό νόημα της λαϊκής ψήφου και άποβλέποντας μόνο στην πραγματικότητα—την έλληνική και τή διεθνή—να σκεφθούμε, χωρίς ρωμαντικές άπογοητεύσεις και ν' άποφασίσουμε χωρίς φαντασιοπληξία, περί του πρακτέου.

\* \*

Πρώτα, άς έννοήσουμε όλοι—και οι νέοι, αλλά και οι παλαιοκομματικοί—ότι δέν ένέκρινε ό λαός τό κοινωνικό και τό πολιτικό πρόγραμμα της μερίδας που πλειοψήφισε. Δέν έπεδοκίμασε τις ιδέες της τις κοινωνικές. Θέλησε να διασφαλισθεί από τόν κομμουνιστικό κίνδυνο και νόμισε πώς ένισχύοντας τή δεξιά, που έκμεταλλεύθηκε τό πολιτειακό κατά κόρον, διασφαλίζεται. Δέν πίστεψαν οι "Ελληνες χωρικοί πώς μπορεί να ξαναγυρίσουμε «στον παλιό καλό καιρό», όπως έγραφαν οι έκλογικές ρεκλάμες του Λαϊκού κόμματος με άπέραντη άφέλεια. Δέν τό πίστεψαν και δέν τό θέλησαν και δέν τό θέλουν. Δέν άρκει ό «παλιός καλός καιρός» σε κανέναν "Ελληνα πιά σάν κοινωνική επίδιώξη.

Οι νέοι που πιστεύουν στην άνάγκη μεγάλων και ούσιαστικών κοινωνικών μεταρρυθμί-

σεων, άς σκεφθούν πώς οι επίδιώξεις τους, άν δέν άρχισαν να πραγματοποιούνται ακόμα, θ' άρχίσουν—κατ' άνάγκη, είτε τό θέλει, είτε δέν τό θέλει ή δεξιά—να πραγματοποιούνται σύντομα.

Για να πραγματοποιηθούν όμως σύντομα, θα χρειασθεί ν' αγωνισθούμε. Ν' αγωνισθούμε με ένθουσιασμό, αλλά και με σύνεση. Πρέπει να μάθουμε να μη ξεχνάμε τους σκοπούς μας τους κοινωνικούς, έστω και όταν ή προσωρινή κοινοβουλευτική έπιφάνεια προσπαθεί να τους ματαιώσει. Πρέπει όμως και να μάθουμε να ίεραρχούμε με ύπομονή, τις επίδιώξεις μας, για να τις πραγματοποιήσουμε όταν θα σημάνει ή ώρα.

Και θα σημάνει. 'Εμεις θα τήν σημάνουμε. Θα πρέπει να γίνουμε—τώρα περισσότερο παρά ποτέ—οι σημαιοφόροι και οι κήρυκες μιας νέας, μεγάλης και κοινωνικά λυτρωμένης 'Ελληνικής πατρίδας.

Τό 'Εθνικό 'Ενωτικό Κόμμα μπαίνοντας για πρώτη φορά στη Βουλή φιλοδοξεί να ένκαινιάσει τήν πολιτική και τήν ήθική εκείνη παρασκευή, που θα οδηγήσει προς τήν ούσιαστική, έθνική, ήθική και οικονομική άναγέννηση και άνασυγκρότηση του τόπου.

Και ή 'Εθνική 'Ενωτική Νεολαία που για πρώτη φορά θα παρακολουθήσει τους κοινοβουλευτικούς άγώνες του Κόμματος, πρέπει να καταστεί ή έθνική και ή κοινωνική πρωτοπορία του έλληνικού λαού, τό θεμέλιο του έλληνικού μέλλοντος, τό στήριγμα τών κοινωνικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων που θα κληθούμε να πραγματοποιήσουμε.

Η άποστολή μας είναι πιδ μεγάλη τώρα παρά ποτέ. "Ας μη διαψεύσουμε τις ιδέες μας και τους σκοπούς μας με μεψιμοιρίες και άς πειθαρχήσουμε, με έθνική σωφροσύνη, στο κέλευσμα της ιστορίας: στο έθνικό και έλληνικό, αλλά και στο κοινωνικό και παγκόσμιο νόημα της μεγάλης έθνικής και παγκόσμιας νίκης, που καλούμεθα ν' άξιοποιήσουμε.

## Η ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΠΟΡΕΙΑ :

# ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΒΗΜΑΤΙΣΜΟ ΠΡΟΣ Τ' ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Ἄρνουμεθα νὰ παρεδεχτοῦμε τὶς κάλπικες κρίσεις τῶν μεγαφώνων τοῦ Κ.Κ.Ε. καὶ τῶν νταουλῶν τῆς Δεξιάς, πάνω στ' ἀποτελέσματα τῆς 31 τοῦ Μάρτη.

Οὔτε ἡ πλειοψηφία ἀπ' τοὺς ψήφους ποὺ δοθήκανε στὸ συνασπισμὸ τῶν συντηρητικῶν κομμάτων εἶτανε ψήφοι ἀντιδραστικῶν λαϊκῶν στρωμάτων, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ ποσοστὸ ἐκείνο ποὺ παρασύρθηκε στὴν ἀποχὴ ἀπ' τὴν κομμουνιστικὴ ἡγεσία εἶτανε συνοθήλευμα ἀντεθνικῶν κι' ἀντιδημοκρατικῶν «ὀποκειμένων».

Παραδεχόμαστε τὴ μὴν ἀλήθεια: στὶς 31 τοῦ Μάρτη διαπραχτήκανε ΔΥΟ σφάλματα ἀπὸ ΔΥΟ μεριές. Ψυχώσεις κι' ὄχι ἐλεύθερες διαγνώσεις πραγμάτων καὶ καταστάσεων ὅδη γῆσανε στὸ γνωστὸ ἀποτέλεσμα.

Ὁ Λαὸς ἀπάντησε παθιασμένα. Δείχτηκε περισσότερο καφενεῖο παρὰ πρώτη γραμμῆ. Ἀνεξάρτητα πάντως ἀπ' ὅλα αὐτὰ δόθηκε μιὰ κάποια λύση. Ὅτι ξεφύγαμε ἀπ' τὸ ἀδιέξοδο δὲ μπορούμε νὰ τὸ ποῦμε. Μποροῦμε ὅμως νὰ πιστέψουμε κάτι ἄλλο: ὅτι δημιουργηθήκανε συνθήκες τέτοιες ποὺ ἐγγυῶνται γιὰ ὀμαλὲς μελλοντικὲς ἐξελίξεις.

Ἐμεῖς οἱ Ἐνωτικοὶ τὸν τελευταῖον καιρὸ, ἀπ' τὴν ἀπελευθέρωση μέχρι στὶς 31 τοῦ Μάρτη, κάναμε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὸ χρέος μας. Τώρα ἂς δοῦμε πῶς θὰ φανοῦμε συνειπὲς μὲ τὶς ὑποχρεώσεις μας καὶ στὸ μέλλον.

Ἐγινε φανερὸ πᾶς ὄλους ὄσους ἔχουν μάτια καὶ βλέπουν, ὅτι τὸ κίνημά μας ταυτίστηκε ἀπόλυτα μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ μέλλον τοῦ τόπου.

Καὶ δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ οἱ Ἐνωτικοὶ γινήκανε οἱ ὀρθόδοξοι φορεῖς τῶν πόνων τοῦ Λαοῦ καὶ τῶν ἐλπίδων τοῦ Ἔθνους. Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ὅμως ποὺ τὰ προβλήματα καὶ τὰ γεγονότα προβάλλουν ἀπειλητικὰ κι' ἀποφασιστικὰ.

Κι' αὐτὸ σημαίνει γιὰ μᾶς ἄμεση προσαρμογὴ στὴ νέα κατάσταση, σημαίνει ἀγῶνα χωρὶς διακοπὴ, σημαίνει ἴσως θυσίες, σημαίνει ἀκόμα, ἀλλὰ καὶ πρότιστα, σωφροσύνη. Τὸ κόμμα μας εἶναι ἡ διαλεχτὴ ἀγωνιστικὴ πρωτοπορία τοῦ Λαοῦ. Καὶ τὸ χρέος του εἶναι νὰ δώσει στὸ λαὸ τὴ νίκη, τὴ νίκη μὲ κάθε θυσία. Καὶ θὰ τὴν δώσει.

Πῶς θὰ πετύχοῦμε ὅμως αὐτὴ τὴ νίκη;  
I. Στὸν Ἐθνικὸ τομέα—τὸν πιὸ κρίσιμο τομέα

τοῦ ἀγῶνα—γιὰ τὸ κόμμα δὲν ὑπάρχει ζήτημα ἀνατοποθέτησης. Ἡ 28 τοῦ Ὀκτώβρη ποῦτανε ἡ ἀρχὴ μὲναι ἀκόμη χωρὶς τὸ τέλος. Καὶ μιὰ καὶ πιστέψαμε τότε στὴν ἀνάγκη τῆς συμμετοχῆς μας—σ' ἀνάγκη σημασίας μᾶλλον ἠθικῆς—δὲν μπορούμε ν' ἀρνηθοῦμε εὐθύνες τώρα ποὺ ἡ ἀνάγκη παρουσιάζεται ἄμεση κι' οὐσιαστικὴ.

Οἱ κομμουνιστές, δῶ καὶ καιρὸ ἀπὸ τὴν «Ἐλεύθερη Ἑλλάδα» μᾶς κατηγορήσανε ὅτι μὲ τὴ συμμετοχὴ τὴν ἐθελοντικὴ τοῦ Προέδρου μας στὴν Ἀλβανικὴ ἐκστρατεία «στηρίξαμε ἠθικὰ τὴ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου». Τώρα μᾶς κατηγοροῦν ὅτι ὑπηρετοῦμε «στὰ στραβὰ τὴ δοσίλογη ἀντίδραση τῶν Λαϊκῶν». Αὐτοὶ ὅμως κάνουν τὴ δουλειὰ τῆς δικῆς τους καὶ μεις τὴ δική μας. Αὐτοὶ προδίδουν τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἔθνους μας ἐνῶ ἔμεῖς ἀγωνιζόμαστε γι' αὐτὰ. Καὶ σὲ πείσμα τους θὰ νικήσουμε τὴ νίκη τῆς Ἑλλάδας.

II. Στὸν κοινωνικὸ οἰκονομικὸ καὶ πολιτικὸ τομέα ἐξαναρχίζουμε μὲ μεγαλειότερη ἔνταση τὶς προσπάθειές μας. Ἄμεσο αἴτημά μας ἡ Κοινωνικὴ ἀπελευθέρωση ποὺ θὰ συνδιαστῆ μέσα στὴν Ἐνωτικὴ Δημοκρατία, στὴ Λαϊκὴ Δημοκρατία ποὺ προγραμματίζει τὸ κόμμα μας, μὲ τὶς πλήρεις πολιτικὲς ἐλευθερίες τοῦ λαοῦ.

Μὲ τοὺς ἀγῶνες μας θὰ γλυτώσουμε τὴ χώρα ἀπὸ τὰ νύχια κάθε ἀντιδραστικῆς μαφίας. Κι' ὁ λαὸς στὴν πάλη του δέχεται ἀπὸ δυὸ μεριές καὶ σὲ δυὸ διάφορα σημεῖα τὴν ἀντίδραση τῶν ἐχθρῶν του. Στὸν πολιτικὸ τομέα, στὸν τομέα τῆς Δημοκρατίας δέχεται τὴν ἀντίδραση τῶν ἀρνητῶν τῆς: τῶν Φασιστῶν καὶ τῶν Κομμουνιστῶν. Στὸν κοινωνικο-οικονομικὸ τομέα δέχεται τὴν ἀντίδραση καὶ τὴ συστηματικὴ ἐπίθεση τῆς δοσίλογης κεφαλαιοκρατίας.

Ἐνωτικοὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ξεδιπλώστε τὶς σημαίες—ἐξορμῆστε.

Κυρίαρχος ὁλος ὁ λαὸς σὲ κάθε πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐκδήλωση ὅλες οἱ ἐξουσίες στὰ χέρια του.

Στὸ χωριὸ καὶ στὴ πόλη, στὸ ἐργοστάσιο καὶ στὸ γραφεῖο, στὸ Πανεπιστήμιο καὶ στὸ Γυμνάσιο παντοῦ ὅπου ἀκούγεται ἑλληνικὴ φωνὴ δώστε τὴ μάχη τῆς Ἑλλάδας μὲ φανατισμὸ καὶ κερδίστε τὴ.

Τὸ Κόμμα πρέπει νὰ ξεχωρήσει μέσα στὴ συνείδηση τοῦ Λαοῦ. Ἡ θέση μας δὲν εἶναι ἀνάμεσα στὰ τόσα ἄλλα κατασκευάσματα τῆς

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

# Η ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Ο κομμουνισμός εδρίζεται εν υποχωρήσει. Εδρίζεται εν συμπτήξει και άμύνη πρώτα-πρώτα στα πεδία της διεθνούς πολιτικής. Αφού κατεβρόχθησε ο «ελευθερωτής» κόκκινος στρατός τις Βαλτικές χώρες και τὸ ανατολικὸ ἥμισυ τῆς «κομμάρχου» Πολωνίας, αφού ἔθεσε ὑπὸ ἀπαγόρευση τις Βαλκανικές χώρες, ἐρωτοτρόπησε με τὸν Περσικὸ κόλπο και ἔσφιξε στήν τανάλια τὴν Τουρκία, αφού πλημύρισε τὴ μισή Εὐρώπη και Κίνα κι' αφού στήν ἀκμὴ τῆς ἐξαπλώσεώς του φαίνονταν ἔτοιμος και ἱκανὸς νὰ πλημμυρίσει τὰ πάντα—σήμερα εἶναι φανερό πὼς ἔχει κάμψει τὸ ἀκρωτήριο. Ἡτῶται, κατόπιν κι' υποχωρεῖ στὰ πεδία τῶν συνειδήσεων. Κι' εἶναι κοσμοϊστορικῆς σημασίας τὸ γεγονός δι' ἣ ἦτα του στὴ διεθνῆ πολιτικὴ δὲν οφείλεται τόσο σὲ δυναμικὴ σύγκρουση, ὅσο στὴ δεύτερη αὐτὴ μορφή τῆς ἦτας τοῦ κομμουνισμοῦ, στήν ἦτα του μες στίς συνειδήσεις τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Τὸν ἀπεδοκίμασαν στίς ἐκλογές τους οἱ χώρες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, τὸν ἀπεδοκίμασαν και τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης οἱ λαοί, ὅπου—ἄλλος Σουλεϊμάν—εἶχε φτάσει μέχρι τὴ Βιέννη. Τὸν ἀπεδοκίμασε στὸ κρίσιμότερο σημεῖο τῆς ἱστορίας του κι' ὁ ἑλληνικὸς λαός. Κι' ἡ τελευταία ἀποδοκιμασία εἶχε τεράστια βαρῦτητα λόγω τοῦ κρίσιμου τομέα πὸ κατέχει ἡ Ἑλλάδα και στὸ γεωγραφικὸ χῶρο, ἀλλὰ και στήν κοινὴ γνώμη τῶν ἐλευθέρων λαῶν, πὸ ζαλισμένη ἀπ' τις προπαγάνδες ζήταγε νὰ μάθει τὸ ὄριο τῆς Δημοκρατίας.

Ἔτσι ὁ κομμουνισμὸς ἀποσύρεται ἀπὸ τὴν Μαντζουρία και τὴν Περσία, ἀπ' τὴ Ρουμανία και τὴ Βουλγαρία. Κι' ἀποσύρεται κι' ἀπ' τις συνειδήσεις

ἀλφαβήτου, τῆς κακῆς ὥρας. Ὅποιος ἐρχεται κοντὰ μας μ' ἄλλη πρόθεση ἐκτὸς ἀπ' τὴ πρόθεση γιὰ ἀγῶνα νὰ μὴν τολμήσει νὰ μάς πλησιάσει. Ὅποιος βρέθηκε πάλι κοντὰ μας κι' ἀρχίζει νὰ χαλαρώνει στίς ἐνέργειές του ἢ παρερμήνευσε τοὺς σκοποὺς μας και τις ἀρχές μας νὰ φύγει, ἀμέσως, δὲν τὸν θέλουμε μαζί μας. Καθένας ἄς μετρήσει τις δυνάμεις του κι' ἄς καλοσκεφτεῖ. Ὅσοι Ἑνωτικοὶ και στρατιῶτες. Κάθε Ἑνωτικὸς, ἔτοιμος και γιὰ κάθε θυσία.

Λέμε τὴν ἀλήθεια πρὸς σ' ὄλες τις μεριές κι' ὅποιος θέλει ἄς μάς ἀκολουθήσει.

Ἡ Πορεία μας διαγράφεται σαφέστατα: Μ' ἑλληνικὴ συνείδηση και Δημοκρατικὸ βηματισμὸ πρὸς τ' ἀριστερά.

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὸ Λαό, γιὰ τὴ Δημοκρατία.

Β. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ποῦ, πονηρὸ πνεῦμα, εἶχε δαιμονίσει και σπρώξει στὸ φανατισμὸ και στὸ ἐγκλημα. Και θὰ μείνει σὰν ἡ ἀνάμνηση τοῦ φοβερότερου κινδύνου πὸ πέρασε ἡ Εὐρώπη.

Κι' ἦταν ὁ Κομμουνισμὸς ἡ μεγαλύτερη και πὸ δυσκολοπολέμητη ἀπειλὴ κατὰ τῆς Εὐρώπης γιὰτὶ εἶχε ἐπιστρατεύσει κι' ἐπιτάξει κάθε δύναμη και κάθε ὄπλο πὸ ἦταν ἐπιδεκτικὸ ἐπιστρατεύσεως ἢ ἐπιτάξεως. Ὑπεδούλωσε και ἔβαλε στήν ὑπηρεσία του ὄλες τις κοινωνικές ἐπιστῆμες και τ' ἀποθέματα μίσους, χρησιμοποίησε και τὸ τελευταῖο δεδομένο τῆς πολιτικῆς τεχνικῆς και τῆς ψυχολογίας τῆς μάζας, κατηλύτηκε κάθε ἱερό και ὄσιο. Κι' εὐτύχησε στὴ σατανικότερη μαστρίκι τῆς ἱστορίας: κατάφερε νὰ φέρνει τὸν κόσμο σὲ διλήμματα—ἐκεῖ πὸ ἦσαν ἀπαράδεκτα και τὰ δυὸ σκέλη τῶν διλημμάτων «Μὲ μὲνα ἢ με τὸν Φράνκο, με μὲνα ἢ με τὸ Χίτλερ, με μὲνα ἢ με τὰ τάγματα ἀσφαλείας». Στάθηκε ἕνα τερας ὀργανώσεως και ἕνα τερας πανουργίας. Κάθε τι πὸ μποροῦσε νὰ συμβάλει στήν ἐξασφάλιση τῆς βασιλείας του, δούλευε γιὰ νὰ τὴν ἐξασφαλίσει. Κάθε τι πὸ μποροῦσε νὰ σταθμιστεῖ, σταθμίστηκε.

Παρ' ὄλα αὐτὰ σήμερα υποχωρεῖ. Δὲν μπορεῖ νὰ κατηγορηθεῖ πὸς κάτι πὸ ἐπρεπε νὰ προβλέψει, δὲν τὸ πρόβλεψε. Δὲ μπορεῖ νὰ κατηγορηθεῖ ὁ Πέρσης πὸς ἔστειλε λίγο στρατὸ στὸ Μαραθῶνα, δὲ μπορεῖ νὰ κατηγορηθεῖ ὁ Μουσουλίνι πὸς ἦταν ἀνέτοιμος στήν Ἀλβανία. Γιὰ τὴν παρεμβολὴ τῶν ἀστάθμητων κι' ἀπρόυπολόγιστων παραγόντων κανένα ἐπιτελεῖο δὲν εὐθύνεται. Γιατὶ, τὴν ἦτα τοῦ κομμουνισμοῦ δὲν τὴν χρωστάμε σὲ προσχώρηση τοῦ κόσμου στὸ ἄλλο σκέλος τῶν διλημμάτων πὸ ὁ Κομμουνισμὸς ἔστηνε. Δὲν τὴν χρωστάμε στὸν Φράνκο, στὸ Χίτλερ και στὰ Τάγματα. Ὅλ' αὐτὰ, ὄντας δημιουργήματα τοῦ Κομμουνισμοῦ κι' ἐξ ἴσου μ' αὐτὸν ὀλέθρια, δὲν ἔχουν τὴ δύναμη νὰ μετακαλοῦν στήν ἱστορία τοὺς ἀστάθμητους παράγοντες. Ἡ πολιτικὴ ἀρετὴ, τὸ ἀνδρικὸ ἦθος, ὁ ἀνθρωπισμὸς, ὁ ἔρωτας τῆς ἐλευθερίας και τῆς ἀλήθειας ἔβαλαν κάτω ἀπ' τὴν ἀμείλιχτη δοκιμασία τους τὸ ἀκατάπαυστα ἐπαναλαμβανόμενο ψεῦδος τῶν προπαγανδῶν, τὴν καπήλευση τῆς Δημοκρατίας ἀπ' τοὺς ὀλοκληρωτικούς, τὴν προδοσία τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ἀπ' τοὺς ἐμπόρους τοῦ σοσιαλισμοῦ, τὴν μαζικὴ ἀποχτήνωση τοῦ κομματικοῦ φανατισμοῦ. Ἡ λιτὴ ἀκεραιότητα τῆς ἀτιτικῆς Δημοκρατίας, τὸ σεμνὸ ἦθος τοῦ ἐλευθέρου πολίτη, ὁ βαθὺς ἀνθρωπισμὸς τοῦ γνήσιου σοσιαλιστῆ, ἡ ἱστορικὴ ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀκέραιου ἀνθρώπου—τὸ πνεῦμα πὸ, αφού στριμώχτηκε ἀπ' τοὺς βαρβάρους στίς τελευταίες ἐπάλλξεις, ὤρμησε στὴ σωτήρια ἀντεπίθεση, τὸ πνεῦμα ἔφερε με τὴ σειρά του και τὸν

ΑΠ' ΤΗ ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

## ΕΝΑ ΚΡΙΣΙΜΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

... Πιστεύουμε στην ελεύθερη δημοκρατική διαπαιδαγώγηση της νέας γενιάς, που μᾶς επιτρέπει ελεύθερους και πολιτισμένους ιδεολογικούς προσανατολισμούς.

Είναι ανάγκη ὅμως νὰ συντονιστοῦν καὶ οἱ προσπάθειες ὅλων μας γιὰ τὴν πραγμάτωση τῶν κοινῶν ἐθνικῶν καὶ λαϊκῶν σκοπῶν. Γι' αὐτὸ ἡ ΕΕΝ θὰ πάρει τὴν πρωτοβουλία γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς Ὀμοσπονδίας τῶν Ἑλληνικῶν Νεολαίων ποὺ θάχει γιὰ ἰδανικά της τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴ Δημοκρατία.

(Ἀπ' τὶς δηλώσεις τοῦ Παναγῆ Παπαληγόρα, Προέδρου τῆς ΕΕΝ στὸ περιοδικὸ φύλλο τῶν νέων τοῦ Πειραιᾶ «Λαϊκὸς Ἀγώνας»)

Ἐνα ἀπ' τὰ πιὸ κρίσιμα νεοελληνικά προβλήματα εἶναι καὶ τὸ πρόβλημα τῆς «ὀργάνωσης» τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας.

Στὰ ἐπικά χρόνια τῆς ἀντιστάσεως μὲ τὴν πρωτοβουλία τῶν νέων συγκροτηθήκανε κινήσεις στὰ βουνὰ καὶ στίς πόλεις ποὺ παίξανε ρόλο πρωτεύοντα στὴ διεξαγωγή τοῦ ὅλου ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνα.

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς νέους τῆς ἀντίστασης συνεχίσανε τοὺς συντροφικούς τους δεσμούς καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση καὶ ριχτήκανε σὲ νέους ἀγῶνες ποὺ τοὺς θεωρήσανε σὰ φυσικὴ προέκταση τῶν προσπαθειῶν τους τῆς κατοχῆς. Οἱ ὀργανώσεις ὅμως ποὺ νιαστήκανε κάπως γιὰ τὴν ἰδεολογικὴ διαφοροποίηση τῆς νέας γενιάς, ἀπ' τὸν καιρὸ κιόλας τῆς 4ης Αὐγούστου, μετριῶνται στὰ δάκτυλα. Θὰ δυσκολευτεῖ κανένας νὰ βρεῖ ἄλλες τέτοιες κινήσεις πέρα ἀπὸ τὴν ΕΕΝ καὶ τὴν ΟΚΝΕ (ὀργάνωση νέων τοῦ ΚΚΕ).

Ἡ κατοχὴ δημιούργησε ψυχολογικὲς συνθη-

κομμουνισμὸ μπροστὰ σὲ ἀτεγκτα διλήμματα: Ἡ πρέπει νὰ ξεσκεπαστεῖ ἢ πρέπει νὰ ὑποχωρήσει! Γυμνῶνεται στὴν Περσία, γυμνῶνεται στὰ Βαλκάνια γυμνῶνεται στὴν Ἑλλάδα, γυμνῶνεται παντοῦ. Ζαλισμένος ἀπ' τὴν γκίνια δὲν ἔχει κἄν τὴν ἐτοιμότητα νὰ ὑποχωρήσει πρὶν ξεσκεπαστεῖ. Κι' ἔτσι, καὶ ξεσκεπάζεται καὶ ὑποχωρεῖ.

Ἡ ἱστορικὴ μοῖρα θέλησε νὰ δώσει στὴν Ἑλλάδα πρῶτο ρόλο καὶ στὴν ἀποκάλυψη τοῦ κομμουνιστικοῦ ψεύδους. Οἱ ἐκλογὲς ἀκόμη τῆς 31 Μαρτίου δὲν ἦταν τὸ λιγώτερο φοβερὸ διλήμμα ποὺ εἶχε ν' ἀντικρύσει ὁ κομμουνισμὸς. Ἡ ἔπρεπε ν' ἀποκαλυφθεῖ τὸ ψεῦδος του ὅτι εἶναι ἡ πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἢ ἔπρεπε νὰ ἀπουσιάσει ἀπ' τὸ κοινοβούλιο—ἀπουσία δλέθρια.

Μὰ γιὰ νὰ μείνει πράγματι δλέθρια γιὰ τὸν Κομμουνισμὸ ἢ ἀπουσία του ἀπ' τὸ κοινοβούλιο χρειάζεται νὰ εἶναι τὸ Κοινοβούλιο ἱστορικὰ παρόν. Ὁ κομμουνισμὸς ὑποχωρεῖ. Ὑποχωρεῖ ὅμως κἄτω ἀπ' τὴν ἀμείωτη πίεση τοῦ Λόγου, τοῦ Φωτὸς καὶ τῆς Ἀλήθειας. Ἔδωσε ὁ ἑλληνικὸς λαὸς Κοινοβούλιο ἱκανὸ γι' αὐτὴ τὴ μάχη;

ΤΑΚΗΣ ΚΑΡΤΑΛΟΣ

κες τέτοιες ποὺ τραβήξανε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Νεολαίας.

Τὸ ΕΑΜ, στὴ ἀρχὴ μὲ τὸ ΕΑΜ Νέων καὶ μετὰ μὲ τὴν ΕΠΟΝ, πήρε στὰ χέρια του τὴν καθοδήγηση ἑνὸς μεγάλου τμήματος τῶν νέων. Ἀπ' τὴν ἄλλη μεριὰ κινήσεις, μὲ σοβαρὸ ἰδεολογικὸ περιεχόμενο — Ἐθνικὴ καὶ κοινωνικοπολιτικὴ ἀπελευθέρωση— σάν τὴν ΕΕΝ τῆς ἀντίστασης, τὴν ΠΕΑΝ κι' ἄλλες — παίξανε ἐξ ἴσου σημαντικὸ ρόλο στὴν κρίσιμη ἐθνικὴ καμπή.

Τὴ μεταπολεμικὴ Ἑλλάδα τὴν πιάνει ἕνας πυρετὸς πολιτικομανίας. Οἱ παλαιοὶ κομματάρχισκοι, ἄνθρωποι ποὺ δὲν πιστέψανε ποτὲ στὸν παράγοντα «νέοι» κινήθηκαν κάπως συγχρονισμένα—ἀπ' τὴν ἀποψη βέβαια τῆς τακτικῆς. Καὶ φτάσαμε ἔτσι στὸ σημερινὸ κακὸ νᾶναι κατακλεισμένη ἡ χώρα μας ἀπὸ χίλιες δυὸ μικροκινήσεις «νέων». Καὶ τὸ λέμε «κακὸ» γιὰτὶ δὲ πάρθηκε καμμιά ἀπ' αὐτὲς τὶς πρωτοβουλίες μὲ τὴ συναίσθηση τῆς εὐθύνης καὶ τῆς ἐθνικολαϊκῆς ἀναγκαιότητας, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑστερόβουλη προοπτικὴ τοῦ μικροκομματικοῦ κέρδους.

Καὶ καταντήσαμε στὸ σημεῖο οἱ ὀργανώσεις αὐτὲς τῶν «νέων» ποὺ θάπρεπε σήμερα θαρραλέα νὰ δίνουνε τὴ μάχη γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση καὶ τὴν ἠθικὴ ἐξυγίανση τῆς χώρας νὰ μεταβάλλονται σὲ λιμνιασμένους χώρους, μικροβίων ψιλοκουβέντας, μὲ τὶς ἀνεδαφικὲς ἐκ μέρους τους γενικὲς τοποθετήσεις τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας — ἂν καὶ μερικὰ συγκροτήματα οὔτε κἄν, ἔστω καὶ κακὰ, δὲν τοποθετήσανε τὰ σύγχρονα προβλήματα, γιὰτὶ οὔτε τὴ διάθεση, ἀλλ' οὔτε καὶ τὴ δύναμη νὰ τὰ συλλάβουν ἔχουν.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ κινήσεις νέων ἀξίες προσοχῆς ποὺ θὰ πρέπει νὰ λογαριαστοῦμε στὰ σοβαρὰ μαζὺ τους.

Κι' ἂν μπορέσουμε νὰ φτάσουμε μ' αὐτὲς σ' κάποιον σημεῖο συνενόησης γιὰ κοινὸς σκοποὺς κι' ἐπιδειώσεις, ὅπως εἶναι ἡ Ἐθνικὴ ὑπόθεση, ἡ Δημοκρατικὴ — πατριωτικὴ διαπαιδαγώγηση τῆς νεολαίας κι' ἡ συμβολὴ της γιὰ τὴν ὕλική κι' ἠθικὴ ἀναστήλωση τῆς πατρίδας, τότε ἀσ-

φαλώς θάχουμε προσφέρει μια μεγάλη ύπηρεσία στη χώρα γιατί θάχουμε πετύχει την ενότητα της Έλληνικής νεολαίας.

\*\*

Από τις δηλώσεις του Προέδρου της ΕΕΝ στο «Λαϊκό Αγώνα» του Πειραιά βγαίνει σα συμπέρασμα ότι την ΕΕΝ την απασχολεί μ' όλη του τη σοβαρότητα το ζήτημα αυτό, για μια ακόμα φορά — ή πρώτη εΐταν δώ κι' ένα χρόνο με τις προσπάθειες των Ένωτικών για τη σύγκληση Πανελλαδικού Δημοκρατικού Συνεδρίου των Νέων που ναυάγησαν για λόγους που μονάχα σκουριασμένα παληκοκαμματικά μυαλά μπορούσαν να είχαν. Αυτή τη φορά όμως φαίνεται πως η προσπάθεια θά στεφτεί από επιτυχία.

Κι' ο λόγος είναι ότι η έλλειψη μιας πανελλαδικής κίνησης για το συντονισμό του αγώνα των νέων γίνηκε αισθητή. Η δημοκρατία τα Έθνικά και τα ανθρωπιστικά Ιδανικά κινδυνεύουν να σφαγιαστούν απ' τις μεθοδικές έγκληματικές προσπάθειες και συνωμοσίες ώρισμένων φασιστικών οργανώσεων όπως είναι π.χ. η ΕΠΟΝ. Άλλος τόσος πάλι γι' αυτά τα Ιδανικά είναι ο κίνδυνος κι' απ' τα στειρεμένα μυαλά των αντιδραστικών μικρομάδων της δεξιάς, που άκούσια τροφοδοτούν με υλικό το αντιδημοκρατικό στρατόπεδο του ΚΚΕ, καταλήγοντας σε όπλοστάσιό του.

Η Έθνική Συντονιστική Έπιτροπή της Έλληνικής νεολαίας, που γίνηκε με προσπάθεια του Προέδρου της ΠΟΔΝ κ. ντέ Μπουασόν δεν έξυπηρετεί από την έσωτερική και έξωτερική Έλληνική μεριά παρά μονάχα την ΕΠΟΝ πούχει ανάγκη να παρφομαρίζεται Έθνικά και δημοκρατικά απ' τη σύμπραξή της με Έλληνικές και Δημοκρατικές κινήσεις. Αυτή η Έπιτροπή πάντως δεν υπάρχει λόγος να πάψει ύφισταμενη μια και σκοπεύει στη συνεχή ύπαρξη έπαφης με την έκτελεστική έπιτροπή της ΠΟΔΝ, όπως παραδέχτηκε κι' ο ίδιος ο Πρόεδρος της τελευταίας στη συνομιλία του με τους Γραμματείς της ΕΕΝ, όταν έπισκέφτηκε την Ελλάδα.

Μια Πανελλαδική κίνηση που θά πετύχει τη Δημοκρατική ενότητα της νεολαίας μονόχα χαρακτήηρα όμασπονδιακής ένωσης μπορεί νάχει. Το ζήτημα όμως είναι αν σ' αυτή την κίνηση θά πρέπει να κληθούν για να μετάσχουν όλες οι κινήσεις, (έκτός απ' τις άντεθνικές) δηλ. βασιλικές και Δημοκρατικές, Δεξιές κι' άριστερές ή όχι.

Και οι δυο άπόψεις μπορεί και πρέπει να συζητηθούν γιατί κι' οι δυο έχουν σοβαρά ύπέρ τους έπιχειρήματα.

Η ΕΕΝ μια κι' έχει μελετήσει το ζήτημα και τ'όχει θέσει από ένα χρόνο τώρα, δε μένει

## Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΕΝ ΕΞΕΛΕΓΗ ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΚΟΡΙΝΘΙΑΣ



ο ΠΑΝΑΓΗΣ ΠΑΠΑΛΛΗΓΟΥΡΑΣ  
Ύφηγητής της Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου της Γενεύης, πρώην Ύπουργός

παρά νάρθει στις άπαραίτητες έπαφές για να δοθεί μια τέλος πάντων λύση σ' αυτό το τόσο κρίσιμο νεοελληνικό πρόβλημα, πούναι ταυτισμένο και μ' αυτή την τύχη της Ελλάδας άκόμα, μπορούμε να πούμε, μια κι' είναι πρόβλημα διαπαιδαγώγησης και ζωής της νέας γενιάς.

Και πρέπει όλοι να καταλάβουμε ότι δεν έχουμε το δικαίωμα να παίζουμε και να σπαταλάμε το χρόνο μας σε κουβεντολόι, σχολαστικό κι' άνώφελο, όταν η πατρίδα χριεάζεται νέο αίμα στις φλέβες του έθνικού μας οργανισμού για να όρθοποδήσει.

Πρέπει όλοι να κατανοήσουμε όλους τους αγωνιστές σαν αγωνιστές και τουτο μπορεί τότε μονοχά να γίνει όταν όλοι θάχουμε κατανοήσει τα σύγχρονα προβλήμα π'άπασχολούνε τον τόπο μας και που μπροστά στα όποια είναι άσυγχώρητο — για να μη γράψουμε έγκληματικό — να στέκεται άδιάφορη ή άδύναμη για να πράξει κάτι η Έλληνική Νεολαία.

Τις μεγάλες έποχές δε τις σεργίρουν οι αίώνες' τις δημιουργούν οι «μεγάλοι» των μεγάλων έποχών.

Κι' η Έλληνική Νεολαία πούβαλε τη σφραγίδα της στην έποχή μας με τους άγώνες της στο παρελθόν κι' έδειξε σε ποιά κατηγορία ανήκει, δε θά φερθεί «προδοτικά» και για το μέλλον.

ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΑΣ

# Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

του συν. Π. ΚΟΤΤΙΚΑ, Γραμματέα της ΕΕΝ Αιγίου

Βρισκόμαστε σε μία κοσμογονική εποχή. Το βαρυσήμαντο γεγονός είναι η παρουσία της νεότητας που ζητάει να συντονίσει, με οργανική συνέπεια, το νόημα της εποχής κατά κύριο λόγο αυτή μόνη, προς την Έλληνική πραγματικότητα.

Ένα από τα βασικότερα αίτήματα, για να καρποφορήσει ο αγώνας της, είναι η καθολική συμμετοχή όλων των παραγόντων της Έλληνικής Πολιτείας, στον τομέα που κυριαρχείται από τα νιάτα.

Η ιστορία δεν γράφεται μόνο με πνευματικά έργα, δεν είναι μόνο συντονισμός και τελείωση ξηρών στοχασμών, στατιστικών αξιών, δυναμικών έργων. Η ιστορία γράφεται, σίγουρα, με την ανατομή του οργανισμού της ζωής σε όλες τις διακλαδώσεις της και την λογική έπιτα αρμονική σύνθεση με πλάνο τον αντικειμενικό σκοπό.

Ο αντικειμενικός σκοπός είναι ο σημερινός Έλληνικός λόγος.

Η ανατομή της Έλληνικής πραγματικότητας μας δίνει ένα από τα πρωταρχικά συστατικά της στοιχεία την Αγροτική Νεολαία.

Η συμβολή της Αγροτικής Νεολαίας στην πορεία της Έλληνικής ιστορίας είναι ένα κεφάλαιο μεγάλο. Θ' άρκεστούμε τώρα σε μία διαπίστωση της θέσης της στην Έλληνική πραγματικότητα.

Ενώ, όλοι οι άλλοι νέοι, — σπουδαστές, εργάτες, βιοτέχνες, τεχνίτες... — ζουν με κάποιο ποσοστό, στον τόνο της σύγχρονης πνευματικής και σωματικής άγωγής, με την προνομιούχο θέση τους στ' αστικά κέντρα, η Αγροτική Νεολαία ζει μόνο με το αίσθημα που γεννά η ανάσα της γης. Καμμία τροφή δεν προσφέρεται σ' αυτούς πνευματικής και σωματικής άγωγής. Βιβλία, περιοδικά, έφημερίδες είναι πολυτέλεια γι' αυτούς. Κινηματογράφος, Θέατρο, Τέχνη είναι έννοιες άγνωστες. Άθλητισμός ή ευγενική άμιλλα του στίβου, άνήκει σ' άλλους.

Άπό τη χαραυγή — παιδιά δώδεκα χρόνων, αλλά και όκτώ — ξυπνούνε σε μία φτωχική καλύβα, στο μεγάλο ποσοστό, χωρίς φώς — φωτάει ή άθρακιά — χωρίς ρόφιμα και τροφή καλή, χωρίς τα στοιχειώδη μέσα ανθρώπινης ζωής... Μ' ένα ξερό κομμάτι ψωμί φεύγουν για το χωράφι, το άμπέλι — σκαρίζουν τα ζωντανά τους σούρουπα.

Γιά το άγροτόπαιδο όλη ή ζωή του, όλη ή διανοητικότητά του είναι ή έμπειρική γνώση του σκαψίματος, του κλάδου, του θέρου.

Έκει γνωρίζει ότι ή ζωή του είναι σφικτά δεμένη με την γη. Γνωρίζει ότι ή καλοτυχιά του, ή κακοτυχιά του, ή μοίρα του, το πάν έξαρτάται από τον μόχθο και τον ιδρώτα με τον όποιο θά ποτίσει την γη.

Κι' έτσι συνειδητά πιά, γνωρίζοντας την άξια της δουλειάς δίνεται άκέραιο σ' αυτή, Άγκαλιάζει παθιασμένα τον κάμπο, το βουνό, τις πλαγιές.

Κι' έκει στην σιγαλιά, στην παρθένα άτμόσφαιρα, στο χρυσόγυρο της σελήνης, ή εύωδιά του θυμαριού, του κρίνου, της σμυρτιδας, το θρόισμα των φύλλων, το γαργάρισμα της πηγής, ό βόμβος των έντόμων, ή ανάσα της φύσης του προσφέρουν κανόνες ζωής πρωτογέννητους και στερεούς. Είναι το άγνό αίσθημα όλομύναχο — καμμία συσχέτιση με τις έκδηλώσεις του πολιτισμού. Κι' έτσι ή μόνη, ήθική και πνευματική, αυτόματη προσφορά της Αγροτικής νεολαίας είναι κανένα τραγούδι που έκφράζει τους πρωτόγονους πόθους και στοχασμούς. Είναι τα τραγούδια του βουνού και της στάνης, του κάμπου και του άγρου.

Η Αγροτική νέα γενιά, με έφοδια, την πίστη στην δουλειά, με το αίσθημα άγνό χρειάζεται ξάστερο και δυνατό στοχασμό, για να όλοκληρώσει τον ψυχικό και πνευματικό της κόσμο.

Χρειάζεται να σμίξει ό στοχασμός της έλεύθερης πνευματικής διανοίας με το άγνό αίσθημα που γεννά το Άγροτικό περιβάλλον της Έλληνικής φύσης. Χρειάζεται για τους νέους που ταχτικάμε για την πνευματική δημιουργία, να νοιώσουμε και μεις το άγνό αυτό αίσθημα γιατί όσο κι' αν συγκρατίσουμε την σκέψη μας πέρα από τα θολά αισθηματικά σχήματα της πόλης, όσο κι' αν πλεισιάσουμε τα όριά της κι' αν την στρέψωμε προς όρίζοντες πνευματικών κατακτήσεων, κι' αν την συντονίσουμε στην τελείωση, όλων των ξηρών στοχασμών, των στατιστικών αξιών, των δυναμικών έργων δεν είναι δυνατόν να νοιώσουμε την ψυχική πλήρωση, την τελεολογική όλοκληρώση του Έλληνικού προορισμού, χωρίς όδηγό το αίσθημα που βγαίνει από αυτά τα θεμελειώδη στοιχεία του. Μέσα στα πνευματικά πλέσια, που τα κυβερνά ή σκέψη και το λογικό, ό άνθρωπος βρίσκει όλες τις τυπικές Έρμηνείες των φιλοσοφικών θεωριών, των άξιολογικών ιστορικών γεγονότων. Όταν όμως άπ' αυτά λείπει το ούσιαστικό



ΠΩΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΟΙ ΝΕΟΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

## Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

*Σκοπός τῆς Παιδείας στήν καινούργια Πολιτεία εἶναι νά καταρτίξει τοὺς πολίτες, κατὰ τὴν παράδοση τοῦ ἔθνους, ἄξιους πολεμιστὲς γιὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.—Ὅλοι οἱ πολίτες ἔχουν τὴν ὑποχρέωση καὶ τὸ δικαίωμα νά μορφωθοῦν. Ἡ Πολιτεία ἔχει τὴ θετικὴ ὑποχρέωση νά ἐξασφαλίζει σὲ ὅλους τοὺς πολίτες ἴσες ὄλικές προϋποθέσεις γιὰ τὴν γενικὴ μόρφωση καὶ τὴν ἐδικὴ ἐπαγγελματικὴ κατάρτιση. Ἡ Πολιτεία παρέχει στοὺς ἄξιους τὰ μέσα νά προκόψουν ἀνάλογα μὲ τὶς ικανότητές τους.*

### IV

Οἱ νέοι ποὺ δουλεύουμε στὰ ἐργοστάσια, οἱ ἠλεκτρολόγοι, ραδιοτεχνίτες καὶ λεπτοουργοί, οἱ χτίστες καὶ ξυλουργοί, οἱ σιδηροδρομικοὶ καὶ θαλασσινοί, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀγρότες ἰδιαίτερα ὄσοι ζοῦμε στοὺς κάμπους, ὅπου χωράει νὰ μπουὺν τρακτέρια, καὶ οἱ κτηνοτρόφοι-γαλακτοκόμοι στὰ ὄρενά, καταλαβαίνουμε πόση χρησιμότητα θὰ εἶχε γιὰ τὴ ζωὴ μας ἡ ἐπαγγελματικὴ μόρφωση. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση ὅμως δὲν εἶναι χρήσιμη μόνο στὰ ἄτομα, διότι λύνει τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαγγελματικῆς μας σταδιοδρομίας. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση, ἰδιαίτερα ἡ κατώτερη καὶ ἡ μέση (ποὺ καταρτίζει τεχνίτες καὶ ἀρχιτεχνίτες) ἀποτελεῖ σήμερα μία ἀπὸ τὶς πλέον θεμελιακὲς ἀνάγκες γιὰ τὸν τόπο.

### V

Ἡ ἐποχὴ μας χαρακτηρίζεται καὶ ἀπὸ τὴν ὀρμητικὴ ἀνοδο τῆς τεχνικῆς. Στὶς μεγάλες συμμαχικὲς χώρες ἡ τεχνικὴ στὰ χρόνια τοῦ πολέμου προχώρησε—καὶ προχωρεῖ—μὲ ἀτσαλένινες φτεροῦγες. Ἡ τεχνικὴ εἶναι ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς σύγχρονης Μοίρας, τῆς σύγχρονης πραγμα-

τικότητας. Καὶ αὐτὴ τὴν πραγματικότητα, ὅπως κάθε ἱστορικὴ πραγματικότητα, δὲν μπορούμε νὰ τὴν ἀγνοήσουμε, μπορούμε ὅμως νὰ τὴν πολεμήσουμε καὶ νὰ τὴν ὑποτάξουμε. «Κι' ὅμως» λέει ὁ Δάσκαλος «ἡ ἀνθρωπότητα καμμιά τεχνικὴ κατάκτηση δὲν μπορεῖ νὰ παρατήσῃ ἢ ν' ἀθετήσῃ». Αὐτὲς οἱ μεγάλες τεχνικὲς κατακτήσεις τῆς ἐποχῆς, ὅταν ἀποκατασταθοῦν οἱ δρόμοι ἐπικοινωνίας μὲ τὸν ἔξω κόσμον, θὰ εἰσβάλουν στὴ χώρα μας. Ἐμεῖς ἄλλωστε οἱ ἴδιοι ζητοῦμε τὴν εἰσβολὴ τους. Διότι ἔχουμε ἀνάγκη ν' ἀξιοποιήσουμε, ὅπως εἴπαμε καὶ στὸ προηγούμενο (II, 2), τὶς παραγωγικὲς δυνατότητες τοῦ τόπου. Στὴν Ἑλλάδα ἀνέκαθεν οἱ παραγωγικὲς δυνατότητες τῆς γῆς ἦσαν μικρὲς σὲ σχέση μὲ τὸν πληθυσμὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ διαθρέψουν. Γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες ἀνέκαθεν ζοῦν μὲ τὴν ὑπερεργασία καὶ τὴν ἐποικοδόμηση. Ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια οἱ Ἕλληνες ἦσαν μετανάστες καὶ ἄποικοι, ἔμποροι, σφουγγαράδες, ναυτικοί, πειρατές, πολυμήχανοι ἄνθρωποι σὰν τὸν Ὀδυσσεά, καὶ τὸν Κανάρη. Τὰ ξεριρζώματα τῶν ἐλληνικῶν πληθυσμῶν ἀπὸ τὸ 21 ὡς τὰ σήμερα καὶ λόγοι ἐσωτερικῆς ὀργάνωσης φυσικά, ἔχουν

αἴσθημα, ὅλα στέκονται μακριὰ ἀπὸ τὴν λάμψη ποὺ φωτίζει.

Γιατὶ ὁ στοχασμὸς βαφτίζεται στὴν φωτιὰ καὶ ζεσταίνει σὰν ἥλιος. Ἀλλὰ οἱ πρωτόγεννοι παλμοὶ τῆς καρδιάς παίρνουν τὸν ρυθμὸ καὶ τὴν ἑσπερία τοῦ στοχασμοῦ.

Ἐνα λοιπὸν βασικὸ αἶτημα γιὰ τὸ στερεὸ ξεκίνημα τοῦ Ἐνωτισμοῦ καὶ γενικώτερα τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὴν σημερινὴ του ἐπιδίωξη εἶναι ἡ ἀμμεση καὶ ἔγκαιρη ἐπικοινωνία τῆς νεολαίας ποὺ ζεῖ στ' ἀστικά κέντρα καὶ τῆς Ἀγροτικῆς νεολαίας.

Ἡ πρωτοβουλία ἀνήκει στὰ «Ελεύθερα Νιάτα», ἀνήκει στοὺς νέους τῶν κέντρων. Χρειάζεται ν' ἀναλυθεῖ τέλεια ὁ μερικῶνος σκοπὸς τῆς αὐριανῆς Ἑλληνικῆς ὀργανώσεως στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς νιότης καὶ ἐδικῶς τὰ ἡμέρινα γιὰ τὴν Ἀγροτικὴ Νεολαία. Χρειάζεται νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ τῆς ὑπαίθρου

ποῖα εἶναι ἡ σκέψη τῶν νέων τῶν κέντρων γι' αὐτὰ, ποῖες εἶναι οἱ ἀνάγκες τους—οἱ ἀνάγκες τοῦ ἐργαζόμενου παιδιοῦ, τοῦ σπουδαστή...—ποῖες εἶναι οἱ ἀληθινὲς ἐκδηλώσεις τοῦ στοχασμοῦ τους. Καὶ ἡ Ἀγροτικὴ Νεολαία τότε θὰ πεῖ μ' ἐμπιστοσύνη κι' ἐλπίδα τὶς δικές τῆς ἀνάγκες ποὺ εἶναι τόσο πολὲς καὶ θὰ μεταδώσει τότε, μὲ μεγαλύτερη εὐκολία τὸ ἀγνὸ αἶσθημά της, τὴν ἐμπειρικὴ πίστη της στὴν ἀξία τῆς δουλειᾶς. Οἱ στοχασμοὶ τότε θὰ βαπτίζονται στὸ ἀγνὸ αἶσθημα καὶ τὸ ἀγνὸ αἶσθημα θὰ ζεῖ μὲ τὴν δύναμη τοῦ στοχασμοῦ.

Ἡ ἀπαραίτητη αὐτὴ ζύμωση καὶ ἡ τέλεια ταξινόμηση τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων γιὰ καθένα ξεχωριστὰ καὶ γιὰ ὅλους μαζί θ' ἀποτελέσει τὴν ὀργανικὴ συνέπεια τοῦ ἐλπιδοφόρου καὶ συγκεκριμένου δρόμου γιὰ τὴ νέα γενιά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΗΛ. ΚΟΤΤΙΚΑΣ

προσδιορίσει την ύπαρξη δημογραφικού περισεύματος και σήμερα. Αυτό το περίσσευμα θα ζητήσουμε βέβαια να το διοχετεύσουμε μεθοδικά στο έξωτερικό (μεθοδικά σημαίνει: ό άποικισμός να γίνει έτσι πού να μη χάσουν οι άποικοι τόν έθνικό δεσμό, ούτε ή μητρική κυφέλη την οικονομική ένίσχυση τών άποίκων). Εά προσπαθήσουμε να ξαναφτιάσουμε τόν έμπορικό μας στόλο: να ξανακινήσουμε τó έμπόριό μας. Όλες μας αυτές οι πηγές δέν είναι άρκετές, όταν μάλιστα θα έχουμε τόν συναγωνισμό τών μεγάλων. Χρειαζόμαστε μιá σταθερή παραγωγική πηγή, ή άξιοποίηση τού τόπου με την τεχνική φέρνει στη μέση τίς βασικές δυνάμεις για να γίνει ό τόπος βιώσιμος.

Έμεις οι ίδιοι λοιπόν ζητούμε την εισβολή της τεχνικής στα έλληνικά έδάφη. Η εισβολή αυτή θα μοιάζει με την εισβολή ενός πλημμυρισμένου ποταμού, θα μοιάζει με την εισβολή τού άρχαιου Διόνυσου. Αν έχουμε φτιάσει χαντάκια θα διοχετεύσουμε τά νερά στα χωράφια πού διψούν, τά χωράφια μας θα γίνουν εύφορα. Αν μάς εϋρει ή εισβολή άνέτοιμους τά νερά της πλημμύρας θα παρασύρουν επάνω στα κύματά τους όλο μας τó βιός, την ύπαρξή μας. Η Τεχνική θα μάς συνθλίψει, θα μάς μεταβάλει σε χαλκό και άλλαλάζοντα κύμβαλα, θα γίνουμε βίδες και παξιμάδια.

Γιά την ψυχική και πνευματική (παιδευτική) προετοιμασία πού άπαιτεί ή άντιμετώπιση της εισβολής θα μιλήσουμε παρακάτω. Τώρα για τίς πρώτες δυνάμεις πού θα χρειασθούν για την άντιμετώπιση της εισβολής.

**Μηχανικός διαθέτουμε άρκετούς.** Άλλά και αυτοί θα έπρεπε να μετεκπαιδευθούν στις μεγάλες συμμαχικές χώρες (Άγγλία, Άμερική, Ρωσία, Γαλλία): να ψηλαφήσουν τίς μεγάλες τεχνικές κατασκευές και, γνωρίζοντας την έλληνική πραγματικότητα, να βγάλουν συμπεράσματα πού ν' άνταποκρίνονται στις σύγχρονες άνάγκες τού τόπου. Δέν έχομε όμως τεχνίτες και άρχιτεχνίτες.

Οί εργαζόμενοι νέοι δέν φαίνε για τó ότι δέν καταρτίζονται επαγγελματικά. Έχουν άποδείξει πώς έχουν έντονη θέληση να μορφωθούν. Πολλοί άπ' αυτούς δουλεύουν έξη και πλέον ώρες την ήμέρα στο έργοστάσιο ή στο έργοστήρι, για να συντηρηθούν και να βοηθήσουν τή συντήρηση της οικογενείας τους και τó βράδυ πηγαίνουν οι Κοκκινιώτες στον «**Ηράκλειτο**», οι Πειραιώτες στον «**Αρχιμήδη**», στην Άθήνα πηγαίνουν στις Σχολές «**Ηφαιστό**», και «**Μέτωνα**», οι Θεσσαλονικιώτες πηγαίνουν στον **Εϋκλείδη**. Αυτά τά παιδιά πού τρέχουν τó βράδυ στο σχολείο τους για να διδαχθούν γεωμετρία, ηλεκτρολογία, κινητήρες, άντοχή τών υλικών, ναυπηγική, νεοελληνικά, θουιάζουν και τó πρωϊνό της Κυριακής, για να διδαχθούν τρεις ώρες στη σειρά τεχνικό

σχέδιο. Άπέναντι σ' αυτή τή λαχτάρα τους, πού άνταποκρίνεται σε μιá άντικειμενική άνάγκη, ή πολιτεία δέν είχε άνταποκριθεί ως τά σήμερα, ούτε και εξετάζοντας την άνάγκη αυτή στατικά. Φιλότειμοι Έλληνες Ίδρυσαν Σχολές με δωρεές (Παπαστράτειος Σχολή Άμφιέσεως και Διακοσμητικής, στον Ύμηττό) και κληροδοτήματα (Σιβιτανίδειος στην Καλλιθέα, Σεβαστοπούλειος έργατική Σχολή στους Άμπελοκήπους, Τριάντειος Πατρών, Βαλλιάνειος στο Ληξούρι της Κεφαλλωνιάς) και όργανισμοί με άνοιχτομάτες ήγέτες. Αν εξαιρέσουμε έλάχιστες άπό τίς λίγες Σχολές πού είχαν προικισθεί άπό τούς Ίδρυτές τους, όλες οι άλλες φιλοξενούνταν σε άκατάλληλα κτίρια και λειτουργούσαν χωρίς όργανα, χωρίς υλικά, χωρίς μηχανήματα, χωρίς έργαστήρια.

Η κατοχή εξάρθρωσε και τίς τεχνικές μας έγκαταστάσεις και τίς επαγγελματικές μας Σχολές, Πολλές άπ' αυτές δέν κατορθώθηκε να επαναλειτουργήσουν άκόμα. Άνάμεσά τους και τó καύχημα της έλληνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, ή Σιβιτανίδειος Δημοσία Σχολή Τεχνών και επαγγελματιών, τó πρότυπο για τά Βαλκάνια και την πλυσίον Άνατολή.

Δέν χρειάζεται λοιπόν να φτιάσουμε επαγγελματική εκπαίδευση μόνο για να πολεμήσουμε και να καταχτήσουμε τίς μεγάλες τεχνικές πραγματοποιήσεις πού εισβάλλουν. Αν άντιμετώπισουμε τó θέμα δυνάμικα καταλαβαίνουμε πώς στο μέλλον θα είμαστε άνίκανοι να υπερασπίσουμε την έθνική μας ύπόσταση χωρίς τεχνικό συγχρονισμό.— Χρειαζόμαστε όμως και για τó παρόν τεχνίτες και άρχιτεχνίτες, για ν' άνοικοδομήσουμε τά έρείπια, να επαναφέρουμε την παραγωγική μας μηχανή στο προπολεμικό επίπεδο. Χωρίς δηλαδή επαγγελματική εκπαίδευση δέν θα μπορέσουμε ούτε τώρα να συντηρηθούμε.

## VI

Έπαγγελματική εκπαίδευση όταν λέμε δέν έννοούμε μόνο την μόρφωση τεχνιτών και άρχιτεχνιτών για έργοστάσια και δομικά έργα.

*«Τó ιδεώδες της άπελευθέρωσης πού μάς έμψυχώνει, θα μάς ώθήσει να κάνουμε τó πán για να θέσουμε την οικονομία, στην ύπηρεσία τού ανθρώπου και τού Έθνους.»*

*Μ' αυτό τó πνεύμα οι έθνικοποιήσεις, για τίς οποίες μιλάνε πολλοί τώρα, δέν άποτελούν τó πán: δέν είναι παρά ένας κρίκος στη μεγάλη αλυσίδα τών αναγκαίων μετασχηματισμών, για να πραγματοποιήσουμε τίς οικονομικές μεταβολές πού θέλουμε.»*

(Άπό την εισήγηση τού ANDRÉ COLIN στο συνέδριο τού Γαλλικού Λαϊκού Δημοκρατικού Κινήματος).

Πρέπει να φτιάσουμε και να προωθήσουμε την επαγγελματική εκπαίδευση και στους άλλους κλάδους: Την ναυτική εκπαίδευση, την αγροτική, την βιοτεχνική (ύφαντική, διακοσμητική, κ.λ.π) και την βιοτεχνική και οικοκυρική εκπαίδευση για τις γυναίκες—χωρίς αυτό ν' αποκλείει να καταπιαστούν οι γυναίκες, με άλλους κλάδους. Μέχρι σήμερα βέβαια δεν έχουμε σε επαγγελματικές Σχολές, εκτός των δύο τελεωταίων κατηγοριών, γυναίκες. Γρήγορα όμως, οι υπάλληλες των εργοστασίων θα θελήσουν να φοιτήσουν σε σχολές. "Αλλά νέα κορίτσια θα γίνουν ηλεκτρολόγοι.

Η άρνητικότητα των γεγονότων των τελεωταίων ετών, αλλά και η αγωνιστική αντιμετώπισή τους από όλους τους Έλληνες, ιδιαίτερα τους πλέον ζωντανούς, έμιας τους νέους και τις νέες, μας έχει κάνει να συνειδητοποιήσουμε αποφασιστικά την πραγματικότητά μας. Γι' αυτό αξιώνουμε από την καινούργια ελληνική πολιτεία ν' αξιολογήσει έντατικά και αποφασιστικά κάθε παραγωγικό κλάδο. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι και η συστηματική οργάνωση σύγχρονα εξοπλισμένης επαγγελματικής εκπαίδευσης.

## VII

Οι νέοι που φοιτούν σε επαγγελματικές Σχολές κόβουν τις ώρες της ανάπαυσης τους για να φοιτήσουν. Η συμπίεση αυτή της εργασίας και του σχολείου αποβαίνει βλαβερή και για την εργασία και για το σχολείο. Μπορεί να εφαρμοσθεί ή ακόλουθη λύση: "Η να οργανωθούν επαγγελματικές Σχολές ως τμήματα μετεκπαίδευσης μέσα στις ίδιες τις επιχειρήσεις που απασχολούν τους νέους εργάτες και εργάτισσες, ώστε η σχολική εργασία, να συμπληφίζεται με την παραγωγική εργασία ή να δίνεται από τους επιχειρηματίες ή εύκολια στους εργαζομένους να αποσύρονται ενωρίτερα από τις εργασίες τους, ώστε να έχουν αρκετό διάστημα για ν' αναπαυθούν και μελετήσουν. "Υπ' αυτούς τους όρους—έφ' όσον παράλληλα θα έχει εξασφαλισθεί στους εργαζομένους ικανοποιητικό επίπεδο ζωής—θα μπορούσε η πολιτεία να υποχρεώσει όλους τους εργαζομένους να περάσουν από τα τμήματα μετεκπαίδευσης και τις Σχολές. Ο νόμος 5197 του 1931 «Περί επαγγελματικής εκπαίδευσης» πρόβλεψε και την παροχή ελευθερίας «εις τους εργαζομένους υπό την ιδιότητα του μαθητευομένου εργάτου ή τεχνίτου είτε υπαλλήλου αμφοτέρων των φύλων έφ' όσον δεν έχουν υπερβή το 18ον έτος της ηλικίας των δπως ακροώνται τα κατά το πρόγραμμα της σχολής μαθήματα έν η περιπτώσει συμπιπεί η ώρα της ακρόασης εις εργάσιμον τοιαύτην, χωρίς έκ της παρεχομένης ελευθερίας να επιτρέπεται ελάττωσις, του συμπεφωνημένου μισθου» και πρόβλεψε και για

την υποχρεωτική φοίτηση των εργαζομένων σε επαγγελματικές Σχολές, ο νόμος όμως αυτός κατάντησε ανέφαρμοςτος και άτόνησε. Ο λόγος είναι ότι δεν είχαν δημιουργηθεί οι αντικειμενικοί παράγοντες που κάνουν εφαρμόσιμο ένα νόμο. "Αν δημιουργηθούν οι παράγοντες αυτοί αυτόματα οι εργαζόμενοι και όσοι θέλουν να εργασθούν θα προσέρχονται στις επαγγελματικές Σχολές.

## II X

Για να εκπληρώσει η επαγγελματική εκπαίδευση τον προορισμό της, χωρίς να παραμορφώσει τους ανθρώπους, χρειάζεται να μορφώνονται πρώτα γενικά όλοι οι Έλληνες (γενική εκπαίδευση). Αυτό που γίνονταν μέχρι σήμερα, ικανοί να μένουν αναλφάβητοι—διότι δεν υπήρχε σχολείο, στο χωριό τους ή δεν είχε η οικογένειά τους τα μέσα να συντηρήσει τα πολλά παιδιά της—και άνικανοί να σπουδάσουν ήταν σπούδαζαν, χάρη στους τόκους του πατέρα τους χημικοί στη Γαλλία, πολιτικές έπιστήμες στη Γερμανία κ.λ.π., δεν δεχόμαστε πιά να έχει συνέχεια. Αξιώνουμε από την καινούργια πολιτεία, σαν δικαίωμα άτομικό, αλλά και σαν υποχρέωση προς το σύνολο, διότι στέκει γερά στα πόδια της μιá πολιτεία που όλοι της οι πολίτες είναι μορφωμένοι, αξιώνουμε να καθιερωθεί στην καινούργια πολιτεία η αρχή της καθολικής παιδείας. Και στο Σύνταγμα που ισχύει υπάρχει η διάταξη «Η στοιχειώδης εκπαίδευσις είναι δι' όλους υποχρεωτική, παρέχεται δέ δωρεάν υπό του Κράτους». "Υποχρέωση, ναί, είναι η εκπαίδευση" δεν είναι όμως δικαίωμα. Η διάταξη καθιερώνει τη νομική ισότητα των πολιτών, χωρίς να της εξασφαλίζει το απαραίτητο ουσιαστικό (οικονομικό) κάλυμμα. Η ισότητα αυτή είναι η νομική ισότητα που καθιέρωσαν η Déclaration της Γαλλικής επανάστασης. Για να μπορεί η Πολιτεία να απαιτήσει από τους πολίτες να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο, οφείλει να εξασφαλίσει εργασία στην οικογένεια του παιδιού, να εξασφαλίσει στο παιδί τροφή, ρούχα, ανθρώπινη κατοικία, καθαριότητα, βιβλία, ιατρική περίθαλψη με φάρμακα και ειδική διαίτα σε περίπτωση άρρώστειας, και άκόμα ψυχαγωγικές και άθλητικές απασχολήσεις στην έξωσχολική του ζωή. Πώς να πάει στο σχολείο το παιδί του εργάτη της Δραπετσώνας όταν όλόκληρη η οικογένεια κατοικεί κάτω από μιá σκουριασμένη λαμαρίνα και μέσα στη γη; Πώς να πάει στο σχολείο το παιδί του χωρικού όταν η σπλήνα του έχει πρισθεί από την έλονοσία και ο πατέρας του άποτελεί τον πέμπτο γυό ένός μικροϊδιοκτήτη ξωμάχου;

Η καθολική έθνική παιδεία δεν εξαντλείται με το τετρατάξιο ή έξατάξιο δημοτικό. Για να μπορέσουμε να σταθούμε σαν έθνος χρειάζε-

ται να μορφωθούμε όσο γίνεται περισσότερο. Ἡ καθολικὴ μόρφωση θὰ μᾶς κάνει νὰ γνωρίσουμε τὸν ἑαυτό μας καὶ θὰ μᾶς δώσει τὴν δυνατότητα νὰ γνωρίσουμε τοὺς ἄλλους πού ἡ τεχνικὴ τοὺς φέρνει κάθε στιγμή μπροστά μας, χωρὶς νὰ ξιπασθοῦμε. Τὸ ραδιόφωνο, ὁ τύπος, ὁ κινηματογράφος μᾶς φέρνουν σὲ ἄμεση ἐπαφή μὲ τὸν τρόπο ζωῆς καὶ τῆς ἐκδηλώσεως τῶν ἄλλων. Ἄν μορφωθούμε καθολικά θὰ μπορέσουμε νὰ διαμορφωθοῦμε σὲ δυνατὲς καὶ ἐλεύθερες συνειδήσεις, νὰ σταθοῦμε αὐτοδύναμοι μὲ τὰ δικά μας βιώματα, καὶ ἰδιόμορφοι, μὲ τοὺς δικούς μας τρόπους ζωῆς, μέσα στὸ μικρὸ καὶ μεγαλοδύναμο κόσμο. Γι' αὐτὸ ἡ λαϊκὴ καθολικὴ παιδεία πρέπει νὰ γίνῃ ὀκτατάξια καὶ ν' ἀκολουθεῖ ἡ εἰδικὴ ἐπαγγελματικὴ μόρφωση ἀργότερα μπορεῖ νὰ ἐξελιχθεῖ, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἐπαγγελματικὴ, σὲ δεκατάξια ἢ δωδεκατάξια.

Σύγχρονα πρέπει νὰ λειτουργήσῃ καὶ ἓνα σύστημα ἐπιλογῆς τῶν ἀξίων. Ἡ πολιτεία νὰ ἔχει τὴν ὑποχρέωση, νὰ παρέχει τὰ μέσα σὲ κάθε νέο πού παρουσιάζει ἱκανότητες νὰ γίνῃ μηχανικός, γεωπόνος, μαθηματικός, φιλόλογος, νομικός, φιλόσοφος, καλλιτέχνης, πολιτικός, νὰ προωθηθεῖ ἀνάλογα μὲ τὶς κλίσεις του. Κριτήριον στὴν ἐπιλογὴ καθὼς καὶ στὴν ἐπιλογὴ γιὰ τὶς ὑποτροφίες στὸ ἐξωτερικὸ θὰ εἶναι ἡ ἐξυπηρέτηση τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος καὶ ἡ ἐποικοδομητικὴ φύση τοῦ Ἕλληνα. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ εἶναι θεμελιώδης, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς αἴρει ὅλες τὶς ἀνώμαλες καταστάσεις πού διαπιστώσαμε προτύτερα (II,3).

## IX

Ἡ Πολιτεία δὲν πρέπει νὰ ἀρκεσθεῖ στὸ νὰ ὀργανώσῃ τὰ σχολεῖα καὶ τὴν ἐσωσχολικὴ ζωὴ τῶν νέων. Παράλληλα συμβαδίζει καὶ ἡ σημασία τῆς ὀργάνωσης τῆς ἐξωσχολικῆς ζωῆς τῶν νέων.

Στὴν καινούργια πολιτεία πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἐξωσχολικὰ κέντρα γιὰ τοὺς νέους (βιβλιοθήκη μὲ ἀναγνωστήριον, λέσχην μὲ μορφωτικὰ παιγνίδια, θέατρα, κινηματογράφος συναυλίες καὶ ἐκθέσεις, γυμναστήρια καὶ ἀθλητικὰ γήπεδα, μέσα γιὰ θαλασσινὰ καὶ χερσαῖα σπόρ, σταθμοὶ ὑγιεινονομικῆς παρακολούθησης). Νὰ ἔχουμε τὴν δυνατότητα νὰ κάνομε ἐκδρομὰς καὶ ἐκπαιδευτικὰ ταξίδια καὶ ἓνα-δυὸ μῆνες τὸ χρόνο νὰ περνοῦμε σὲ κατασκηνώσεις στὸ ὕπαιθρον.

Μαζὶ μὲ τὴν γενικὴ καὶ τὴν ἐπαγγελματικὴ μόρφωση πρέπει νὰ ἀσκοῦμε καὶ δυναμώνομε τὸ κορμὶ μας. Καὶ πρέπει ἀπὸ νέοι νὰ ἀπολαβαίνομε σύμμετρα τὶς ἀπλὲς χαρὲς τῆς ζωῆς. Ἔτσι θὰ νοιώθουμε τὴ ζωὴ ὄχι σὰν ἓνα ἄχθος, πού δὲν θὰ εἶναι καὶ μεγάλη ζημιὰ ἂν τὸ θυσιάσομε στοὺς μεσσιανισμοὺς τῶν κομμουνισμῶν ἢ τῶν φασισμῶν ἢ στίς ὑποσχέσεις

τοῦ ἀρριβισμού. Ἔτσι θὰ μποροῦμε ἀδέσμευτοι ἀπὸ ἐξωτερικὲς δεσμεύσεις, ψυχικὲς καταπιέσεις καὶ ψυχολογικὲς ἀντιδράσεις, νὰ στρεφόμεσθε οὐτοὺς ἀξιους τρόπους ζωῆς.

## ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

**Σημειώσεις.** Ἡ φράση πού καταχώρισα στὸ ν «κι' ὅμως ἡ ἀνθρωπότητα καμμιά τεχνικὴ κατάχτηση δὲν μπορεῖ νὰ παρατήσῃ ἢ ν' ἀθετήσῃ» εἶναι ἀπὸ τὸ τελευταῖο τυπωμένο ἔργο τοῦ Θεοδωρακόπουλου «Τὸ Πνεῦμα τοῦ Νεοελληνισμού καὶ ἡ τροπὴ τῶν καιρῶν». Τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ὁ μῦθος καὶ ὁ μίτος γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ πνεύματος τοῦ ἑλληνισμού. Ἡ ἀνάλυση πού κάνομε στὰ ἄρθρα τῆς σειρᾶς προϋποθέτει τὴν κατανόηση. —Μιλώντας γιὰ τὴν ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση θὰ ἤθελα ν' ἀναφέρω τὸ ὄνομα ἑνὸς ἀξίου δημοσίου λειτουργοῦ, πού ἀποτελεῖ τὴ ζωσα ἱστορία τῆς, εἶναι ὁ κ. Εὐάγγελος Ἰατρίδης, Διευθυντὴς τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως στὸ Ὑπουργεῖο Ἐθν. Οἰκονομίας. Παλεύοντας μὲ ἀναριθμητὲς ἀντιδραστικότητες ἔχει ἐλπίδες τώρα—διότι ἔχουν ὠριμάσει πιά καὶ οἱ ἀντικειμενικοὶ ὄροι καὶ τὰ πνεύματα— νὰ ἰδεῖ ἐκπληρωμένο τὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς του, συγκροτημένη, ἐκτεταμένη, συγχρονισμένη τὴν ἑλληνικὴ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση. Ἀπὸ τὸν ἴδιο ἔχομε ἀκούσει πὼς ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος στὰ 1931 ἔκανε τὴ σκέψη, νὰ μετατρέψῃ 80 κλασικὰ Γυμνάσια σὲ ἐπαγγελματικὲς σχολὰς. Δὲν πρόφθασε ἢ δὲν τόλμησε νὰ ξεπεράσῃ τὴν ἐποχὴ του σ' αὐτὸ τὸν τομέα. —Γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους γιὰ τὴν ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση θὰ ἦταν παράληψη ἂν δὲν ἀνέφερα τῆς προστατευτικῆς ἐνέργειας τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τοῦ ΕΑΜ: Ἡ 4η Αὐγούστου θέλησε νὰ ὑπαγάγῃ τὶς σχολὰς στὸ γραφεῖο διαφωτίσεως ΕΟΝ. Καὶ τὸ ΕΑΜ τὶς πρῶτες ἐβδομάδες τῆς ἀπελευθέρωσης ὑποχρέωσε τὸ προσωπικὸ καὶ τὶς μαθήτριες μιᾶς ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς τοῦ Πειραιᾶ νὰ διδάσκουν καὶ κατασκευάζουν μόνον κονκάρδες γιὰ τὸ ΚΚΕ κομμουνιστικῆς σημαίας καὶ περιβραχιόνια. Καὶ στὸ κίνημα τοῦ Δεκέμβρη ἄνθρωποι τοῦ ΕΛΑΣ ἐληλάτησαν τὸ ὕλικὸ τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς ὅσο εἶχε ὑποληφθεῖ ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς. —Μιλώντας γιὰ τὴν παιδεία θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρω καὶ τὸ δοκίμιον τοῦ ὕψηλῆ κ. Κ. Δεσποτοπούλου «Σκέψεις γιὰ τὴν Παιδείαν στὴν Ἀνοικοδόμησιν» (Ἄνταϊος 5, 29—7—1945 πού ξεχωρίζει γιὰ τὴν συστηματικότητα καὶ πρωτοτυπία του.

1. Ὁ ἐγκληματίας πολέμου Βούλγαρος Κάλτσεφ πού δικάζεται αὐτὲς τὶς μέρες στὴν Ἀθήνα παραδέχτηκε κι' ὁ ἴδιος ὅτι στάλθηκε ἀπ' τὸ Βουλγαρικὸ Στρατηγεῖο σὰ σύνδεσμος μὲ τοὺς Γερμανοὺς στὴν Καστοριά μὲ σκοπὸ τὴν Ἐθνολογικὴ ἀλλοίωση τῆς περιφέρειας.

2. Τὸ «Πατριωτικὸ Μέτωπο»—ἐπίσημο ὄργανο τῆς Βουλγαρικῆς Κυβέρνησης—στὶς 20-3, γράφει ὅτι ὁ Κάλτσεφ δικάζεται γιὰτὶ συνεργάστηκε μὲ τὸν Ἕλᾶς στὸ κίνημα ἀντίστασης. Γιαυτὸ κι' ἡ δίκη αὐτὴ προσλαμβάνει—γράφει τὸ «Π. Μ.»—ἀντιπλαυτικὸ χαραχτήρα.

### 3. Συμπέρασμα:

*Οἱ νεοφασίστες τῆς Σόφιας ὑποστηρίζουν τοὺς χιτλεροφασίστες συντρόφους τους πρὸς δόξαν τῆς... Ἀνατολικῆς Δημοκρατίας, τοῦ Γεωργήφ καὶ τοῦ Ζαχαριάδη.*

# ΓΙΑΤΙ Η ΔΥΣΗ ΔΕΝ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ ΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ

Του ΝICOLAS BERDIAEFF

Υφίσταται στη Δύση μιὰ παλαιὰ ἀντιπάθεια πρὸς τὴ Ρωσσία. Σ' ἓνα μεγάλο μέτρο, αὐτὴν τὴν ἀντιπάθεια τὴν ἔχει ἐμπνεύσει ὁ φόβος. Δὲν ἀγαποῦσαν τὴ Ρωσσία καὶ τὴν φοβοῦνταν, διότι ἦταν ἀπέραντη, διότι ἦταν μιὰ ἡπειρος ἀκατανόητη, καὶ πλούσια σὲ ἀπεριόριστες δυνατότητες. Δὲν τὴν ἀγαποῦσαν καὶ τὴν φοβοῦνταν, διότι τὴν ἐνόμιζαν σὰν μιὰ πηγὴ ἀντίδρασης. Δὲν τὴν ἀγαποῦν καὶ τὴν φοβοῦνται διότι τὴν νομίζουν σὰν μιὰ πηγὴ ἐπανάστασης. Ἀλλὰ ἐκεῖνο πού προπαντὸς ἐνδιαφέρει εἶναι ὅτι γνωρίζουν ἄσχημα τὴ Ρωσσία καὶ ὅτι με ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, δὲν τὴν καταλαβαίνουν καθόλου. Αὐτὸ ἰσχύει τόσο γιὰ τὴν παλαιὰ Ρωσσία ὅσο καὶ γιὰ τὴ σημερινή. Καταλαβαίνουν ἄσχημα τὴ σημερινή Ρωσσία διότι τὴν κρίνουν ξεκινώντας ἀπὸ ἰδέες καὶ κατηγορίες δυτικές, διότι τοποθετοῦνται ἀπάνω στὸν δυτικὸ ἀτομισμὸ, στὴν δυτικὴ δημοκρατία, στὸν δυτικὸ καπιταλισμὸ, στὸ δυτικὸ πνεῦμα.

Ὁ Tjoutcheft ἔγραψε:

*Κανείς δὲν μπορεῖ μὲ τὸ λογικὸ νὰ καταλάβει τὴ Ρωσσία, μὲ τὸ κοινὸ μέτρο δὲν μπορεῖ κανείς νὰ τὴν μετρήσει. Τὸ βᾶδιμά της εἶναι ὀλότελα δικό της, Στὴ Ρωσσία δὲν μπορεῖ κανείς παρὰ νὰ πιστέψει.*

Μένει ἀληθινὸ, σήμερα ἀκόμη, ὅτι τὸ βᾶδιμα τῆς Ρωσσίας «εἶναι ὀλότελα δικό της» καὶ ὅτι «μὲ τὸ κοινὸ μέτρο δὲν μπορεῖ κανείς νὰ τὴν μετρήσει». Ἡ Ρωσσία προσπαθεῖ νὰ δημιουργήσῃ μιὰ κοινωνικὴ κατάσταση ὀλοκληρωτικὰ καινούργια πού δὲν μοιάζει μὲ τῶν δυτικῶν Πολιτειῶν. Πρόκειται γιὰ μιὰ παλαιὰ ρωσικὴ φιλοδοξία. Αὐτὴ ἢ πρόθεση περνάει μέσα ἀπὸ ὅλη μας τὴ διανόηση τοῦ XIX αἰῶνα. Περιεβλήθηκε μιὰ μορφή ρωμαντικὴ στοὺς Σλαυοφίλους, μιὰ μορφή ρεαλιστικὴ στοὺς ναροντνίκους ἐπαναστάτες πού δὲν ἀντιμετώπιζαν ποτὲ τὴν μελλοντικὴ Ρωσσία σὰν ἀπομίμηση τῶν δυτικῶν δημοκρατιῶν.

Θ' ἀρχίσουμε μ' ἓνα παράδειγμα. Ἐνα ἀντιπρὸσωπος τῶν ἀμερικανικῶν συνδικάτων ἔψεξε τώρα τελευταία τὰ σοβιετικὰ συνδικάτα ὅτι στηρίζονται στὸ Κράτος, ὅτι δὲν ἀναγνωρίζουν τὴν ἐλευθερία τῶν ἀπεργιῶν κλπ. Αὐτὲς οἱ ἐπικρίσεις φαίνονται πολὺ δικαιολογημένες. Καὶ ὅμως· βασίζονται σὲ μιὰ πλανημένη κρίση, στὴν ἐφαρμογὴ ἀπάνω στὴ σοβιετικὴ Ρωσσία κατηγοριῶν τῆς δυτικῆς καπιταλιστικῆς κοινωνίας, ὅπου οἱ ἐργάτες ἀγωνίζονται κατὰ τῶν ἐργοδοτιῶν, ὅπου μποροῦν νὰ ἔρχονται σὲ σύγκρουση μὲ τὸ ἀστικὸ Κράτος. Ἀλλὰ τὸ σοβιετικὸ Κράτος θεωρεῖται ὡς τὸ Κράτος τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐργαζομένων, ἢ σοβιετικὴ κοινωνία εἶναι μιὰ κοινωνία χωρὶς τάξεις. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἀπὸ σοβιετικῆς πλευρᾶς, ἀρνιοῦνται τὶς συγκρού-

σεις τοῦ δυτικοῦ τύπου πού τὶς λογαριάζουν σὰν ξεπερασμένες. Ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχουν πλέον συγκρούσεις ἀνάμεσα στὸ πρόσωπο καὶ τὴν κοινωνία, ἀνάμεσα στὴν καινὴν καὶ τὸ Κράτος, ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχουν πλέον συγκρούσεις ἀνάμεσα στὶς τάξεις, δὲν ἔχουν πλέον ἀνάγκη ἀπὸ προσωπικὲς ἐγγυήσεις, ἀπὸ ἀφαιρεμένα δικαιώματα. Διαβεβαιώνουν πὼς εἶναι προορισμένα νὰ πεθάνουν κατὰ τὸ λόγο πού πεθαίνουν οἱ τάξεις, κατὰ τὸ λόγο πού ἐξαφανίζονται ἢ ἐξουσίαση μιᾶς τάξης καὶ ἡ οικονομικὴ ἐκμετάλλευση ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο. Πιστεύουν ὅτι ἡ ἐνότητα ἔχει ἤδη πραγματοποιηθεῖ κατ' ἀρχήν.

Ἡ κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία τοῦ δυτικοῦ τύπου, πού βασίζεται ἀπάνω στὶς συγκρούσεις τῶν ἀντιθέτων συμφερόντων, ἀπάνω στὶς ἀτέλειωτες συζητήσεις, δὲν μπορεῖ νὰ ταιριάσει σὲ μιὰ καινούργια κατάσταση πραγμάτων. Ἡ τυπικὴ δημοκρατία πού βασίζεται μόνο καὶ μόνο στὴν ἰσότητα τῶν ἐκλογικῶν δικαιωμάτων ἦταν ἀνεκαθεν ξένη ὄχι μοναχὰ στὴ σοβιετικὴ συνείδηση, ἀλλὰ ἐπίσης καὶ στὴ ρωσικὴ συνείδηση. Ἡ κοινωνικὴ ἰδέα ὑπῆρξεν ἀνεκαθεν οἰκαιότερη στὴ ρωσικὴ συνείδηση ἀπὸ ὅτι ἡ ἀφαιρεμένη πολιτικὴ ἰδέα. Τὰ «σοβιετ» συγκροτοῦν μιὰ μορφή οὐσιαστικὰ ρωσικὴ, ξένη καὶ πρὸς τοὺς δυτικούς κομμουνιστές.

Οἱ σλαυόφιλοι δὲν ἔμεναν στὴν ἰδέα τῶν νομικῶν ἐγγυήσεων, διότι ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴν ἰδέα μιᾶς λαϊκῆς ὀργανικῆς κοινωνίας ὅπου τὸ πᾶν ἔπρεπε νὰ βασίζεται στὴν ἐμπιστοσύνη. Μέσα σὲ μιὰ τέτοια ἰδανικὴ κοινωνία, δὲν μπορεῖ ἀληθινὰ νὰ ὑπάρξουν συγκρούσεις. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον οἱ σλαυόφιλοι ἐξιδανίκευσαν τὴν μοσκοβίτικὴ Ρωσσία προκαλεῖ σήμερα τὸ γέλοιο. Εἶχαν ἐκλάβει τὸ ἰδανικὸ τους ὡς πραγματικότητα τοῦ παρελθόντος. Ἀλλὰ τὸ ἰδανικὸ τους εἶχε βασισθεῖ στὸ ξεπέραςμα ὅλων τῶν συγκρούσεων, στὴν ὀργανικὴ ἐνότητα τοῦ λαοῦ. Μ' ὅλον τὸν ρωμαντικὸ καὶ ἀφελῆ μοναρχισμό τους, ὀλοκληρωτικὰ ἀντίθετο καὶ ἐχθρικό στὴν αὐτοκρατορία τοῦ Νικολάου τοῦ Ιου, πού τὴν ἐνόμιζαν σὰν μιὰ αὐτοκρατορία δυτικὴ, οἱ σλαυόφιλοι ἦσαν, κατὰ κάποιον τρόπο, δημοκράτες. Ἀλλὰ ἡ κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία τῆς Δύσης τοὺς ἐγέμιζε μὲ ἀπέχθεια ὡς πρὸς τὸ ἀστικὸ καὶ καπιταλιστικὸ περιεχόμενο. Ὁ Herzen, ἐχθρὸς τῶν σλαυοφίλων, ἐσκέπτονταν μὲ τὸν ἴδιο τρόπο.

Ἡ σοβιετικὴ Ρωσσία ἔχει τὸ αἶσθημα πὼς ἔχει πραγματοποιηθεῖ μολοντί ἀτελῶς ἀκόμα, ἡ ὀργανικὴ ἐνότητα τοῦ λαοῦ. Μπορεῖ νὰ ποῦμε πὼς αὐτὸ εἶναι μιὰ οὐτοπία, ἀλλὰ πρέπει νὰ καταλάβουμε αὐτὴν τὴν ἀντίληψη. Ἡ τελεία ἐξαφάνιση τῶν συγκρούσεων ἀνάμεσα στὸ πρόσωπο καὶ τὴν κοινωνία,

ανάμεσα στον άνθρωπο και το Κράτος δεν είναι πραγματοποιήσιμη παρά στο βασίλειο του θεού και όχι σ' αυτή την άμαρτωλή γη. Άλλα πολυάριθμες συγκρούσεις μπορούν να αποφευχθούν και μερικές συγκρούσεις να σταματήσουν στην ΕΣΣΔ. Υπάρχουν συζητήσεις που είναι εκεί εις το εξής άχρηστες, εκεί επιμένουν πρό παντός για το δικαίωμα της εργασίας, για το δικαίωμα της άναπαυσης, για το δικαίωμα της μόρφωσης. Έξασφαλίζουν την άληθινή πραγματοποίησή τους. Άλλα αυτά είναι δικαιώματα πραγματικά και όχι δικαιώματα τυπικά.

Η άπέχθεια προς τα ανθρώπινα δικαιώματα που θεωρούνται ως τυπικά έχει ως συνέπεια την άπουσία από το δίκαιο της ελευθερίας της σκέψης και του λόγου στη σοβιετική Ρωσία. Αυτό είναι πλάγη, διότι η ελευθερία της σκέψης και του λόγου δεν είναι ένα τυπικό δικαίωμα. Η ελευθερία της σκέψης προϋποθέτει ελεύθερη συζήτηση, σύγκρουση γνώμων και δογμάτων. Η σκέψη πραγματοποιείται μέσα σ' αυτή την ελευθερία, Όσον άφορα την ελευθερία του λόγου, τούτο άποτελεί μιá πραγματώση της ελευθερίας της σκέψης μέσα στην κοινωνία, στις σχέσεις του ανθρώπου προς τους άλλους ανθρώπους. Το δικαίωμα της πνευματικής εργασίας διαφέρει από κάθε άλλο δικαίωμα εργασίας, διότι είναι δικαίωμα επάνω στην ελευθερία της σκέψης και της έκφρασης της σκέψης, με το λόγο. Την ελευθερία αυτή την είχε άρνηθει η μεσαιωνική θεοκρατία, διότι η τελευταία υπέθετε ότι μιá ενιαία άλήθεια ήταν όχι μόνον γνωστή, αλλά υποχρεωτική σε όλους. Στα όρια αυτά (στα όρια της καθολικής πίστης παραδείγματος χάρη) επετρέπετο να σκέπτεται κανείς. Πρόκειται για παρελθόν ήδη άπομακρυσμένο και οι σύγχρονοι καθολικοί δεν υποστηρίζουν την ιδέα αυτή με την ίδια μορφή. Η άποστήριξη μιás άνάλογης άποψης — από τον διαλεκτικό ύλισμό παραδείγματος χάρη — άποτελεί μιá ψευδοεμφάνιση της θεοκρατικής ιδέας. Η θέση τούτη βασίζεται σε μιá άληθινή κατάφαση. Η άλήθεια είναι μιá και ξεκινώντας άπ' αυτή την μοναδική άλήθεια μπορεί να φθάσει κανείς στην ενότητα και την ολοκλήρωση.

Άλλα η μοναδική άλήθεια έχει δοθεί έντελώς έτοιμη ή μάλλον προϋποθέτει την ελευθερία της άποκάλυψής της και της κατάκτησής της; Έδω βρίσκεται ολοκληρω το πρόβλημα. Η χριστιανική άλήθεια, που προϋποθέτει την άποκάλυψη, είναι ζωή και όδός, αναζήτηση και πάλη, δυναμική, δηλαδή ελευθερία. Το να συνδεθεί η πολιτική και κοινωνική ζωή με ένα ολοκληρωτικό, άκραιωμένο δόγμα είναι μιá ιδέα άκριβώς και κατά βάθος ρωσική. Τούτο έδω οι Δυτικοί σκεπτικοί δεν το καταλαβαίνουν. Άλλα το πán έξαρτάται από το βάθος και το άνοιγμα του ολοκληρωμένου δόγματος και την άναγνώριση της ελευθερίας ως βασικού στοιχείου της όλικής άλήθειας.

Στη σοβιετική Ρωσία, η ελευθερία νοείται μάλ-

λον κατά τον τρόπον του Hegel, δηλαδή ως καρπό της άναγκαιότητας, ως συνείδηση της άναγκαιότητας. Λοιπόν, η άναγκαιότητα έχει ένα τελείως άλλο νόημα. Οι σλαούφιλοι και ο V. Solovieff υποστηρίζαν ένα ολοκληρωτικό δόγμα που άφορά τη βάση της κοινωνίας. Άλλα σύγχρονα έκήρυσσαν την ελευθερία της συνείδησης, της σκέψης, του λόγου. Από την άλλη μεριά την ελευθερία την καταλαβαίνουν στη Δύση με τρόπο πολύ άτομιστικό, ο σκεπτικισμός την έχει άποσπάσει από την άλήθεια. Αυτή η αντίληψη της ελευθερίας επιφέρει την διαφθορά της και τελικώς το χαμό της. Ένα δόγμα ολοκληρωτικό, που δεν έχει τίποτα να ζητήσει, μαζί με ένα κράτος ολοκληρωτικό, είναι αντίληψη ρωσική και πηγάζει από μιá παλαιά παράδοση αντίθετη στον άστικό άτομισμό που βασίζεται στην διαίρεση. Ο ολοκληρωτισμός αυτός θερησκευτικής προέλευσης μπορεί να παραμορφωθεί και να οδηγήσει έτσι σε άρνηση της άπόλυτης άξιας της ελευθερίας. Άλλα δεν είναι ένα φαινόμενο δυτικό: περιέχει άλήθεια. Πολύ συχνά οι δυτικοί δεν το καταλαβαίνουν άρκετά.

Ο ρωσικός λαός είναι ο πιο κοινοτικός στον κόσμο· επιδιώκει να δημιουργήσει μιá κοινοτική όργανική κοινωνία. Είναι ξένος προς τον δυτικό άτομισμό που δεν πρέπει να τον μπερδεύουμε με την κατάφαση της άξιας του προσώπου. Στην όρθόδοξη ιδέα της «sobornost» ή μέθεξη στο «έμεις» συναρμόζεται με την υπέρτατη άξια της ελευθερίας του προσώπου. Αυτή η ιδέα της «sobornost», του θερησκευτικού κοινοτισμού είναι ξένη προς την Δύση. Τούτο, ειδικά, καθιστά την κατανόηση της Ρωσίας τόσο δύσκολη. Πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι θέλουν να δημιουργήσουν στη Ρωσία μιá καινούργια κοινωνία, όπου δεν θα υπάρχει πλέον έκμετάλλευση οικονομική ανθρώπου από άνθρωπο. Πρόκειται για μιá πολύ δύσκολη και επίπονη διαδικασία όπου διακρίνονται αντιφάσεις ανάμεσα στους σκοπούς και τα μέσα. Θέτουν για σκοπό τη δημιουργία μιás κοινωνίας στην ύπηρεσία του ανθρώπου, που ανταποκρίνεται, στο τέλος-τέλος, στις έμπνεύσεις του Μάρξ. Ο σοβιετικός άνθρωπισμός βρίσκεται σ' αυτό που λέμε. Άλλα στη διάρκεια της πορείας, ο άνθρωπος μπορεί να είναι υποκείμενο τυραννίας, και πρό παντός η πνευματική ζωή, η άνώτερη ζωή του ανθρώπου μπορεί να τυραννηθεί και να συμπιεσθεί στο τελευταίο επίπεδο, διότι αυτή αναφέρεται στους σκοπούς και όχι στα μέσα της ζωής. Στη διάρκεια της πορείας, τα μέσα άρχίζουν να υποκαθίστανται στους σκοπούς. Άλλα αυτό που ενδιαφέρει προπαντός είναι η διακήρυξη μιás άρχής που να θέτει την άξια του ανθρώπου, κάθε ανθρώπου ως βάση της κοινωνίας. Ο ρωσικός κομμουνισμός πιστεύει ότι θα καταστεί δυνατό να ξεπεράσει κάθε σύγκρουση ανάμεσα στον άνθρωπο και την κοινωνία, και η πίστη αυτή δεν είναι άπαλλαγμένη από ούτοπία. Άλλα είναι ένας σκοπός επιθυμητός. Η κοινωνία

χωρίς τάξεις οφείλει να υπηρετήσει την ανθρώπινη προσωπικότητα ως προς την προσωπικότητα πρέπει να γίνει κοινοτική. Το κράτος δεν είναι παρά μια λειτουργία της ζωής του λαού και η εξουσία του δεν αποτελεί σκοπό. Έν τούτοις, ζητώντας να καταχτήσει αυτόν τον ύψιστο σκοπό, η Ρωσία περνάει από μια άδυσώπητη δικτατορία. Υποστηρίζουν ότι η δικτατορία προσδιορίζεται από μια σκληρή αναγκαιότητα και από ιστορικούς όρους. Αλλά η δικτατορία έχει μια δυσκαμψία που είναι δύσκολο να κατανικηθεί: Το μέσο μπορεί να γίνει σκοπός.

Όταν ερωτούν στη Δύση εάν υφίσταται δημοκρατία στην ΕΣΣΔ και εάν η χώρα έχει το δικαίωμα να αποκαλείται δημοκρατική, πρόκειται για παρανόηση και άκαταληψία. Ο κ. Άττλυ, ο βρετανός πρωθυπουργός και αρχηγός του εργατικού κόμματος, υπήρξε ακριβώς μάρτυρας της άκαταληψίας αυτής. Το σοβιετικό καθεστώς είναι δημοκρατία στην κυρία σημασία της λέξης, δηλαδή κυβέρνηση από το λαό, βασισμένη στη θέληση του λαού. Σημειώνουμε ότι, από τη στιγμή που δεν υπάρχουν τάξεις, δεν μιλούμε πια για προλεταριάτο, όπως μιλούσαν κατά την διάρκεια των προεπαναστατικών κινήσεων. Μιλούμε απλώς για το ρωσικό λαό. Η αύξηση της εθνικής συνείδησης, στη Ρωσία, συνδέεται με αυτή τη διαδικασία. Υπό μια ορισμένη έννοια, μόνο στη Ρωσία μπορεί να μιλούμε για λαό και έθνος σαν για ενότητα. Αλλά το πολιτικό σοβιετικό καθεστώς διαφέρει σημαντικά από το πολιτικό δυτικό καθεστώς, δεν ενθυμίζει καθόλου τις κοινοβουλευτικές δημοκρατίες. Είναι μια κοινωνική κατάσταση όπου δεν υπάρχει πολιτική χωριστή από την οικονομία, ούτε διακήρυξη πολιτικών δικαιωμάτων και πολιτικών ελευθεριών του ανθρώπου, που θεωρούνται στη Δύση ως ουσιαστικοί όροι της δημοκρατίας.

Ας σημειώσουμε εν τούτοις, ότι επρόκειτο στη Δύση να διασφαλίσουμε τα δικαιώματα και τις ελευθερίες όχι του ανθρώπου γενικά, αλλά του πολίτη όταν τον εκλάβουμε σαν όν πολιτικό, έξω από τους πραγματικούς οικονομικούς ανθρώπινους όρους. Το σοβιετικό δόγμα αναχωρεί από την άρχη ότι η ελευθερία δεν μπορεί να κατακτηθεί έξω από την οικονομία, που πρέπει να επιτρέψει την πραγμάτωση της ελευθερίας. Από εδώ απορρέει πιθανώς η εχθρότης προς μία διακήρυξη αφαιρεμένων δικαιωμάτων. Τα όρια μιας τέτοιας αντίληψης προσδένονται στον διαλεκτικό ύλισμό. Για το λόγο αυτό δεν δείχνουν ενδιαφέρον για την κατοχύρωση των πνευματικών δικαιωμάτων του ανθρώπου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όχι ως όντος πολιτικού και οικονομικού, αλλά ως όντος πνευματικού. Από τη στιγμή που αντιμετωπίζουν την πνευματική ζωή ή εποικοδόμηση της οικονομίας, αποκτά ένα χαρακτηρισμό λειτουργικό, δεν είναι ανεξάρτητη. Η πολιτική και οικονομική κατάσταση είναι στη σοβιετική Ρωσία, κατ' αρχήν, ανώτερη από της δυτικής δη-

μοκρατίας, αλλά το κυριώτερο της ελλείψιμα αναφαίρεται στην πλευρά του πνεύματος, στο πρόβλημα της πραγματοποίησης της πνευματικής ελευθερίας του ανθρώπου. Θα εύχόμαστε να γίνουν μεταβολές με αυτό το πνεύμα στη Ρωσία και όχι με το πνεύμα της προσέγγισης προς τις παλαιωμένες μορφές της Δύσης, τις προσημασμένες στην ταξική κοινωνία και το αστικό πνεύμα. Σ' εποχή δικτατορίας, η ελευθερία δεν υφίσταται ποτέ και πουθενά. Αλλά η δικτατορία είναι ένα φαινόμενο παροδικό και αναφέρεται στα μέσα και όχι στους σκοπούς της ανθρώπινης ζωής. Η διέλευση της δικτατορίας από τη ζωτική διαδικασία στη Ρωσία, από το ρωσικό λαό, πρέπει να καταλήξει όχι στις τυπικές ελευθερίες, αλλά στις ελευθερίες τις πραγματικές. Η υποκατάσταση στο διαλεκτικό ύλισμό μιας άλλης δοξασίας που να διαφυλάσσει μια άλλη θέση στο πνεύμα, αποτελεί μια βραδυκίνητη έσωτερική κίνηση.

Η εχθρότης των δυτικών δυνάμεων προς τη σοβιετική Ρωσία, ο σχηματισμός του δυτικού μπλόκ, δεν μπορούν παρά να ένοισχύσουν την απομόνωση, την δικτατορία και τον περιορισμό των ελευθεριών. Η εχθρότης αυτή είναι μία από τις αιτίες της δικτατορίας στη Ρωσία και χρονολογείται από τα πρώτα έτη του εμφυλίου πολέμου. Η Σοβιετική Ένωση νοιώθει τον έαυτό της κυκλωμένο από εχθρικές καπιταλιστικές δυνάμεις κρατιέται άγρυπνη, ετοιμάζεται να άμυνθεί. Τουτό εξηγεί πολλά πράγματα της έσωτερικής ζωής της Ρωσίας, διότι δημιουργεί ένα φαύλο κύκλο. Όταν μερικοί κύκλοι δυτικοί τείνουν να δημιουργήσουν ένα αντικομμουνιστικό μέτωπο, το μεταβάλλουν αναπόφευκτα σ' ένα φασιστικό μέτωπο ή, όπωσδήποτε, ευνόικιο στις φασιστικές τάσεις. Η Ρωσία δεν μπορεί να βγει από την κατάσταση της απομόνωσης, κρατάει ένα πολιορκημένο φρούριο—αυτό πιέζει τις χειραφετημένες κινήσεις στο έσωτερικό της χώρας. Τα προβλήματα της έξωτερικής πολιτικής, του διακανονισμού της ειρήνης είναι συνδεδεμένα με την άκαταληψία της Ρωσίας και τη δυσμένεια που της δείχνει η Δύση. Κατηγορούν τη Σοβιετική Ένωση ως έπιβουλη και άπιστη, αλλά πρέπει να καταλαβαίνουμε τι σημαίνει αυτό. Η Ρωσία δεν έχει ανάγκη από έδαφικές κατακτήσεις. Είναι εκτός άμφιβολίας ότι από την άποψη του σοβιετικού δόγματος, η όμοσπονδίαση των λαών, η συναδέλφωση τους είναι έπιθυμητά, και η εθνική καταπίεση, κάθε άποικιακή πολιτική συνδεδεμένη με το κεφαλαιοκρατικό καθεστώς είναι άπαράδεκτα. Η Ρωσία είναι μια σοσιαλιστική χώρα που έχει να κάμει στην διεθνή πολιτική, με χώρες άκόμη καπιταλιστικές. Οφείλει, κατά συνέπεια, να προστρέχει στις μέθοδες της παλαιάς διεθνούς πολιτικής, στις έπιβουλές τις συνυφασμένες με αυτή την πολιτική. Θα ήταν άδικο να την κατηγορήσουμε για έθνικιστικό ιμπεριαλισμό. Αλλά ένας ορισμένος κοινωνικός ιμπεριαλισμός της ταιριάζει, άποβλέπει σε μια ορισμένη κοινωνική έπίδραση, στις άλλες χώρες, ειδικά στις

# Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΑΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ

## ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΤΡΙΒΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΙΣΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

τοῦ συνδ. Ε. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ, τῆς Γραμματείας τῆς ΕΕΝ

Ὁ βίος τῶν κοινωνιῶν ἔχει τὸν χαρακτήρα διαρκῶν ἀντιθέσεων. Ἐλευθέροι καὶ δοῦλοι, πατριῖοι καὶ πληβεῖοι, φεουδάρχες καὶ δουλοπάροικοι, καπιταλιστὲς καὶ προλετάριοι. Συμφέροντα καὶ πάλη. Ἐκφραση μιᾶς τέτοιας ἀντιθέσεως ἦταν καὶ ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση. Ἀλλὰ αὐτὴ, δὲν ἦταν μιὰ ἀπλὴ ἐξέγερση μαζῶν κηρύσσοντας τὰ «ἀπαράγραπτα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ἀρχαῖα σὰν τὸ χρόνο καὶ τὰ ἱερά σὰν τὴ φύση», (Mirabeau) φιλοδόξησε νὰ ἐγκαινιάσει καινούργια ἐποχὴ, «νὰ ἐπαναρχήσει τὴν Ἱστορίαν».

Κι' ἀληθινὰ πέτυχε καὶ μεγάλο. Ἀνατρέχοντας στὰ πρότυπα τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας καὶ στὰ κείμενα τῶν Ἄγγλων καὶ Γάλλων θεωρητικῶν τῆς προδρομῶν, καθιέρωσε τὴν πολιτικὴ ἐλευθερία καὶ δημιούργησε τῆς ἔννοιες τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος καὶ τοῦ λαοῦ, ὡς πηγῆς τῆς ἐξουσίας. Παράλληλα μὲ τὴν πολιτικὴ ἐλευθερία, διακήρυξε καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς ἀτομικῆς ἐλευθερίας, ἀραδιάζοντας μιὰ σειρά ἀτομικῶν δικαιωμάτων (ἐλευθερία συνειδήσεως, ἐλευθερία ἐκφράσεως τῶν στοχασμῶν, ἐλευθερία τῆς προσωπικότητος, ἐλευθερία οἰκονομική, πού περιελάμβανε τὴν ἐλευθερία τῶν συναλλαγῶν καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀτομικῆς ιδιοκτησίας κ.τ.λ.).

Ὁ φιλελευθερισμὸς ὁμῶς, σὰν κοινωνιολογικὴ θεωρία, παραγῶρισε τὸ φαινόμενο τῆς ἐξελίξεως τῶν τεχνικῶν παραγωγικῶν μέσων (ἐργαλεῖα, μηχανές,) καὶ τὴν ἰδιαίτερη σημασία τῆς ἐξελίξεως αὐτῆς γιὰ τὸ θεσμὸ τῆς οἰκονομικῆς ἐλευθερίας.

βαλκανικὲς χώρες. Σὲ ὅτι ἀφορᾷ τὰ Βαλκάνια, ἡ σοβιετικὴ Κυβέρνηση συνεχίζει τὴν παλαιὰ ρωσικὴ παράδοση καὶ ὑπερασπίζει τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα τῆς Ρωσίας, εἰδικὰ στὸ ζήτημα τῶν Στενῶν. Εἶναι εὐνόητο, οἱ σοβιετικοὶ ἠγέτες ἐπιθυμοῦν τὴν μεταβολὴ τῆς κοινωνικῆς κατάστασης σ' ὀλόκληρο τὸν κόσμο, διότι σ' αὐτὴν θὰ ἔβλεπαν τὸν θρίαμβο τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Ἀλλὰ πρόκειται γιὰ μεταβολὲς ἐσωτερικῆς καὶ ὄχι γιὰ ἐξωτερικὴ βία. Δὲν εἶναι ἱμπεριαλισμὸς, ἀν καὶ ὁ ἱμπεριαλισμὸς εἶναι ἓνας πειρασμὸς γιὰ τὴν ἀμαρτωλὴ ἀνθρωπότητα. Ὅταν μιλοῦμε γιὰ ἐχθρότητα πρὸς τὴ σοβιετικὴ Ρωσία, δὲν ἐννοοῦμε μ' αὐτὸ μιὰ κριτικὴ τῆς σοβιετικῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ δόγματος — κριτικὴ τόσο φυσικὴ ὅσο καὶ χρησίμη — ἀλλὰ γιὰ ἐχθρότητα πού βασίζεται στὴν ἀκαταλη-

Ἡ ἀτομικὴ ιδιοκτησία σὰν «ἀπαράγραπτο δικαίωμα» δημιουργοῦσε μὲ τὸν καιρὸ (ὅσο οἱ τεχνικὲς ἐφευρέσεις γινόντουσαν σημαντικώτερες) ὄλο καὶ πὺ μεγάλη ἀνισότητα ἀνάμεσα σ' ἐκείνους πού κατεῖχαν καὶ ἐκμεταλλεζόντουσαν τὶς μηχανές καὶ σ' ἐκείνους πού διέθεταν μόνο τὰ ἐργατικά τους χέρια.

Κι' ἔτσι κατάντησε σήμερα ἀληθινὴ εἰρωνία νὰ μιλοῦνε κανεὶς γιὰ φιλελευθερισμὸ καὶ νὰ ἐπιδεικνύει γιὰ πρότυπο ἓνα καθεστῶς, πού ἐξασφαλίζει τὴν σκανδαλώδη ἀσυδοσία τοῦ κεφαλαιοκράτη καὶ τὴν μιζέρια, τὴν πείνα καὶ τὴν ἀνεργία τοῦ προλετάριου.

Μ' αὐτὲς τὶς συνθήκες, ἡ ἰδεολογία τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, πού διακηρύχτηκε σὰν σύνολο ἀρχῶν μὲ ἀπεριόριστη ἰσχύ, ἔξω τόπου καὶ χρόνου, φαίνεται στὶς μέρες μας ὀλοτέλα ξεπερασμένη. Γιατί; Πάλησαν τάχα οἱ ἰδέες; Ὅχι ἀσφαλῶς. Ἡ ἰδέα τῆς ἐλευθερίας δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ παληώσῃ. Ἐδῶ ὑπῆρχε ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄλλο, πού ἦταν ἀντιφατικὸ καὶ δὲν ἀνταποκρινότανε στὴν ἀλήθεια. Ἡ ταῦτις δηλ. τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος τῆς ιδιοκτησίας μὲ τὴν προσωπικὴ ἐλευθερία.

Ἡ ἐλευθερία εἶναι μιὰ ἰδέα, πού σὰν κοινωνικὸς θεσμὸς, δίνει τὴν κατευθυντήρια γραμμὴ, σ' ὅσους διαχειρίζονται ὑπεύθυνα τὴν ἐξουσία, οὕτως ὥστε μὲ τὰ συγκεκριμένα τους μέτρα, πού δημιουργοῦν δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις, νὰ καθιστοῦν πραγματικότητα τὸ περιεχόμενό της.

Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι τὸ κράτος, γιὰ νὰ συντηρήσει τὴν παράλληλη ἐλευθερία ὄλων, θὰ πρέπει νὰ δίνει σὲ ὄλους τὶς ἴδιες εὐκαιρίες γιὰ νὰ δημι-

ψία. Ἡ Δύση δὲν κρατᾷ ἱκανοποιητικὰ λογαριασμὸ γιὰ τὸ ὅτι ἡ Ρωσία περνᾷ ἀπὸ μιὰ μεγαλειώδη κοινωνικὴ ἐμπειρία, γιὰ τὴν ὁποῖαν ἴσως μόνον ὁ ρωσικὸς λαὸς εἶναι ἱκανός. Πρέπει νὰ καταλάβουμε τὴν ἰδιομορφία τῆς Ρωσίας καὶ τοῦ ρωσικοῦ λαοῦ καὶ ὄχι μόνο τὸν κομμουνισμό. Ἡ γνώση, τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας συντελεῖ ἐλάχιστα στὴν κατανόηση, διότι στὴ Ρωσία ὁ μαρξισμὸς ἔχει ἔντονα ἐκρωσσισθεῖ. Ἡ βαθύτερη καὶ εὐμενέστερη κατανόηση τῆς σοβιετικῆς Ρωσίας καὶ τῆς διαδικασίας πού ἐκεῖ συντελεῖται εἶναι ἀπὸ τοὺς οὐσιώδεις ὄρους τῆς παγκόσμιας εἰρήνης, τῆς εἰρηρικῆς συμβιώσεως τῶν λαῶν. Ἡ ἐχθρότης καὶ ἡ ἀκαταληψία ἐγκυμονοῦν τὶς μελλοντικὲς καταστροφές.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΕΡΝΤΙΑΕΦ

Μεταφρ. Π.



ουργήσουν την οικονομική τους όντότητα σύμφωνα με την αξία τους, αποτρέποντας την εκμετάλλευση του ενός από τον άλλο. Για να επιτευχθεί όμως αυτό, πρέπει το κράτος, να ρυθμίζει αυτό το ίδιο, τον τρόπο της εκμεταλλεύσεως των παραγωγικών μέσων, είτε παίρνοντάς τα στην ιδιοκτησία του, όπως όταν πρόκειται για επιχειρήσεις μονοπωλιακές και κοινής ωφελείας, είτε επεμβαίνοντας στις σχέσεις εργοδότη και υπαλλήλου, χωρίς να παραίνει τον επιχειρηματικό ζήλο και την ιδιωτική πρωτοβουλία, είτε δημιουργώντας και ενισχύοντας παραγωγικούς και καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, είτε όποσδήποτε άλλοιως επιβάλλουν οι έκαστοτε συνθήκες.

Σύμφωνα μ' αυτά, ο σεβασμός της ατομικής ιδιοκτησίας, με την έννοια να μην μπορεί ποτέ το κράτος να επεμβαίνει στις ιδιωτικές οικονομικές συναλλαγές, στη διαχείριση των κεφαλαίων και στη συσσώρευση ατομικής περιουσίας, παρεμποδίζει την εφαρμογή του θεσμού της ελευθερίας.

Η σχετικότητα λοιπόν δεν βρίσκεται στις ιδέες, που αποτελούν τις γενικές αρχές της οργάνωσης της πολιτείας, αλλά στις συγκεκριμένες μορφές των οικονομικών σχέσεων, που δημιουργούνται εν όνοματι των ιδεών αυτών. Το δικαίωμα της ατομικής ιδιοκτησίας, ρυθμιζόμενο με το κριτήριο της ελευθερίας, ως κοινωνικού θεσμού, δεν μπορεί να έχει σήμερα, στην εποχή της διασπάσεως του ατόμου, την έκταση που είχε πριν ανακαλυφθεί η ατμομηχανή.

Οι ιδεολογίες των τάξεων διακήρυξαν σαν αιώνιες αρχές, τι προσαρμοζότανε με τα συμφέροντα που εκπροσωπούσαν. Και στην περίπτωση λοιπόν της αστικής ιδεολογίας, που θεμελιώθηκε πάνω στα κηρύγματα της Γαλλικής επανάστασεως, πρέπει να γίνει επιλογή των διακηρύξεων. "Ο,τι διακηρύχτηκε σαν ιδέα που εξυπηρετούσε και εξακολούθει να εξυπηρετεί πραγματικά την κοινωνία σαν πολιτική έννοια, αυτό αποτελεί αλήθεια και πρέπει να διατηρηθεί, "Ετσι συμβαίνει με την πολιτική ελευθερία.

Αντίθετα, ο,τι διακηρύχτηκε σαν ιδέα γενικότερης σημασίας, ενώ στην πραγματικότητα ανταποκρινότανε στις ιδιαίτερες ανάγκες της εποχής και της επικρατούσης τότε τάξεως, αυτό, εμφανιζόμενο σαν κάτι το καθολικό και μάλιστα έξω τόπου και χρόνου, αποτελεί ψέμα, έχει αξία έντελως σχετική και με τον καιρό όλο και ξεπερνιέται. "Ετσι συμβαίνει με τον οικονομικό φιλελευθερισμό. Το να πιστεύεις στο ατομιστικό οικονομικό σύστημα, που δημιουργεί την καπιταλιστική ασυδοσία και εκμετάλλευση και να λες πως είσαι φιλελεύθερος, είναι ψέμα.

Δεν σταματά όμως εδώ η παρατήρηση, που έχει σχέση με την σημερινή εμφάνιση της αστικής ιδεολογίας. Θα πρέπει να προσθέσουμε και κάτι άλλο, σχετικά με την σημερινή της αντιμετώπιση. Το εξής:

Το να άγανακτούμε για την κοινωνική αδικία είναι απόλυτα θεμιτό. Το να άγαναρίζουμε όμως σαν λαό-πηγή εξουσίας, όσους άνήκουν κομματικά στην παράταξη, που έντελως αυθαίρετα μονοπωλεί

το ενδιαφέρον για τους άδικουμένους, άρνούμενοι μάλιστα σε όλους τους άλλους ελευθερία γνώμης και να κατασκευάζουμε ταυτόχρονα ιδεολογία με πινακίδες και μεγάφωνα την ελευθερία και την δικαιοσύνη, ενώ το άληθινό της περιεχόμενο είναι ο κομματικός αυταρχισμός, αυτό είναι άθέμιτος εμπαιγμός της Ιστορίας, που δεν μπορεί να μās αφήνει άδιάφορους.

Εδώ δεν είναι πια μόνάχα η παλιά Ιστορία, που η επανάσταση άπευθύνετο στον φθόνο, στα πάθη και στα ένστικτα. Εδώ συμβαίνει κάτι το πολύ χειρότερο: "Υπνοτίζονται οι άνιδεοι με το όπιο ενός θρασύτατου ιδεολογικού ψεύδους. Πώς όμως έφθασε η εποχή μας σε τέτοιο κατόντημα;

## II

Είναι εύκολο να θεωριέεις τους άγανακτισμένους και να τους οδηγείς στην άδιαλλαξία και στην έξόντωση, κηρύσσοντας τον κοινωνικό πόλεμο και υποθάλλοντας τα έκδικητικά ένστικτα. Και είναι εύκολο να επιβληθείς μ' αυτό τον τρόπο σαν ηγέτης μās έξαλλης μάζας, που γιορτάζοντας το δυναμικό της θρίαμβο θα σου στήση τον θρόνο του δυνάστη και θα γίνει ο ταπεινός σου δούλος.

Μια τέτοια όμως λύση είναι άπαράδεκτη για όσους νοιώθουν μέσα τους την Ιερή Φλόγα της ελευθερίας, για όσους δηλ. νοιώθουν τον άνθροπino έαυτό τους και άρνοούνται να γίνουν δούλοι των ένστικτων και των παθών, που θα τους αποκτηνώσουν και θα τους παραδώσουν δέσμιους σε ένα όποιοδήποτε δεσπότη.

Στην Ελλάδα, στην Ιερή γη της Δημοκρατίας, δεν υπάρχουν σήμερα πολίτες που να παραδέχονται συνειδητά παρόμοια άπάρνηση του άνθροπισμού των. Εξέρουν, ότι το αίμα και η βία γεννάνε την κατάρα, που άλυσόδενει τις κοινωνίες και που άπ' αυτήν δεν μπορούν να ξεφύγουν όμαλά ούτε και οι «παντοδύναμοι» δυνάστες.

Στη σημερινή μας μάλιστα εποχή, που δοκιμάστηκε τόσο άπάνθρωπα από την έκρηξη του φασιστικού ήφαιστείου μεσ' στην καρδιά της Ευρώπης, ο άνθροπος έννοιωσε σε όλη της την έκταση την σωτήρια έννοια και το άπέραντο μεγαλειό της Δημοκρατίας. Οι φλόγες του πολέμου αυτού, φωτίσανε καθαρώτερα το άληθινό της νόημα, το άπλό "Ελληνικό της νόημα, που περικλείει, άναπόσπαστα συνφασμένες μεταξύ τους, την ιδέα της ελευθερίας και την ιδέα της Δικαιοσύνης.

Δυστυχώς όμως, και σήμερα ακόμα, σε μια μεγάλη σιμμαχική χώρα, που δοξάστηκε με τον ύπεροχο πολεμικό της άγώνα και την μεγαλειώδη συμ-

«Για να ξανάβρουμε την ελευθερία χρειάστηκε  
χτες να ξανάβρουμε τη Δημοκρατία.

Για να την διατηρήσουμε όμως την ελευθερία  
σήμερα, πρέπει να άνανεώσουμε τη Δημοκρατία».

(Από την εισήγηση του ANDRÉ COLIN, Γεν. Γραμματέα του Λαϊκού Δημοκρατικού Κινήματος, στο συνέδριο του Κόμματός του).

βολή της στην κοινή Νίκη, τὸ πολιτικὸ καθεστῶς εἶναι δικτατορικόν. Ἰδιότυπο βέβαια, γιατί στηρίζεται σὲ μιὰ κοινωνιολογικὴ πίστη ποὺ διέπει τὶς συνειδήσεις πολλῶν ἀνθρώπων στὸν κόσμον, μὰ ποὺ γι' αὐτὸ, δὲν παύει νὰ εἶναι ἀντιδημοκρατικόν. Κι' ἀπὸ κεῖ ἐκπορεύεται πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις τὸ πνεῦμα τοῦ κομμουνιστικοῦ φασισμού. Ἡ αἴγλη τῆς Νίκης, ἡ πραγματοποίησις ἑνὸς σοβαροῦ δημιουργικοῦ ἔργου ἀπὸ τὸν μεγάλο Ρωσικὸ λαόν, ποὺ ἔτυχε νὰ ἔχει γιὰ ὁδηγούς του πατριῶτες καὶ ἱκανούς πολιτικούς καὶ ἡ ἐπίμονη καὶ συστηματικὴ διαφήμιση τοῦ σοβιετικοῦ κοινωνικοῦ συστήματος, ἀναξωγογήσανε στὶς διάφορες χῶρες τὸ μικρόβιο τοῦ κακοῦ. Τὸ λέω, μικρόβιο τοῦ κακοῦ, γιατί ὁ πυρήνας του εἶναι τὸ πνεῦμα τῆς δικτατορίας. Ἡ διαφήμιση τοῦ ἔργου τοῦ Στάλιν καὶ τοῦ Ρωσικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος δὲν μεταβάλλει τὴν ἀλήθεια αὐτή, ὅπως δὲν τὴν μεταβάλλει καὶ ἡ ἀνάλογη διαφήμιση τοῦ ἔργου τοῦ Μουσουλίνι καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ Φασιστικοῦ κόμματος ἢ τοῦ Χίτλερ καὶ τοῦ Γερμανικοῦ ναζιστικοῦ κόμματος.

Αἱ ἐπιστημονικαί, τεχνικαὶ ἢ καὶ αἱ κοινωνικαὶ πρόοδοι τῶν Σοβιετ σὲ ὀρισμένους τομεῖς εἶναι σεβασταί, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ ἐπομένως καὶ τὸ δικό μας κομμουνιστικὸν κόμμα, δὲν ἀποτελοῦν τὸν ἀντίποδα τῆς Δημοκρατίας.

Τὴν ἀλήθεια αὐτὴ τὴν κατάλαβε πολὺ καλά ὁ κομμουνισμός. Κατάλαβε ὅτι ὁ ἀέρας τῆς Δημοκρατίας, ποὺ πνέει σήμερον σ' ὀλόκληρον τὸν κόσμον, δὲν εἶναι τὸ κατάλληλον κλίμα γιὰ τὴν ἀνάπτυξή του. Καὶ μέσ' στήν ἀγωνία του γιὰ τὴν ἐπιβίωση, σκέφθηκε τὴν ἀπάτη καὶ τὴν καπηλεία τῶν ἰδεῶν.

Καὶ βρῆκε τὴν μέθοδο. Μιὰ μέθοδο σατανικὴ, ἀλλὰ καὶ χονδροειδέστατη

Ἐπικαλέσθηκε μὲ ἀπάνταστη θρασύτητα τὶς ἀκατάλυτες ἰδέες τοῦ Ἔθνους, τοῦ Λαοῦ, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης. Καὶ ἐφεῦρε, σὰν κορωνίδα τοῦ ἀνοσιουργήματος, τὸν μῦθον τῆς ἀνατολικῆς ἢ «λαϊκῆς» δημοκρατίας, γιὰ νὰ καλύψει τὸν αὐταρχισμόν καὶ τὴν δικτατορίαν.

Ἄλλὰ ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες, ποὺ ἀποκρούμε περηφάνως τοὺς κοινωνικοὺς δικτάτορες, ποὺ δὲν ντρέπονται νὰ ἐμφανίζονται σὰν ὑποψήφιοι λαοσωτῆρες στὰ μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνος, δὲν μπορούμε ν' ἀνεχθοῦμε τοὺς θρασύτατους ἀπατεῶνες, ποὺ τολμοῦν νὰ ἐμφανίζονται σὰν ὑπέροχοι τῶν ἰδεῶν, ποὺ ἀποτελοῦν γιὰ μᾶς τὰ ἱερά καὶ τὰ ὅσια.

Ἡ δημοκρατία δίνει σὲ ὅλους τὸ δικαίωμα νὰ μιᾶνε. Ἄλλὰ αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅτι εἶναι θεμιτὸ νὰ τῆς στήνουν παγίδες ἐν ὀνόματι τῆς, μὲ μέσα ὑπουλα καὶ μὲ ψευτιές.

### III

Ἐτοιμάζεται μιὰ ἐπανάστασις μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιβάλλει μιὰ στιγμὴν δικτατορίαν, ἐνῶ συγχρόνως χρησιμοποιεῖ ὡς μέσον γιὰ νὰ κινητοποιήσει τὶς μάζες τὴν ἔννοια τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ ἀπάτη εἶναι πρωτοφανής. Ὁ Ἐνωτισμὸς προ-

βάλλει στὶς τραγικὰς αὐτὰς ὥρες, γιὰ νὰ σαλπίζει ἐγεργήτως, καλῶντας ὅλους τοὺς νέους ἀνθρώπους στὴν πρὸς μεγάλη ἐπανάστασις τῆς Ἱστορίας, στὴν Ἐπανάστασις, ποὺ τὴν στηρίζει στὴν ἀπόλυτη ἐπίγνωση τῆς Ἀλήθειας, στὴν Ἐπανάστασις τῶν συνειδήσεων καὶ τοῦ Πνεύματος.

Ἡ συνειδήσή μας, μᾶς ἐπιτάσσει νὰ ἀξιῶσουμε σεβασμὸν στὶς αἰώνιες ἀξίες τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, ποὺ ἀποτελοῦν τὶς μοναδικὰς ἐγγυήσεις γιὰ τὴν ὕλική καὶ ψυχρὴ πνευματικὴ ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ τὸ Πνεῦμα μας, μᾶς ἐπιβάλλει νὰ ζητήσουμε ἐπιτάκτικα τὴν μεταβολήν, ὅχι γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουμε πάθη καὶ μανίες ἐκδικητικὰς, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουμε ὁμαλή καὶ ἁρμονικὴ συμβίωσιν τῶν μελῶν τῆς Κοινωνίας.

Δὲν προβάλλουμε τὴν ἐλευθερίαν μὲ τὴν μορφὴν τῆς ἀστικῆς οικονομικῆς ἀσυδοσίας, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσουμε συμφέροντα ὀρισμένων τάξεων εἰς βάρος ἄλλων. Ὅτε τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη, σὰν πρόσχημα γιὰ νὰ ἀνατρέψουμε τὸ καθεστῶς τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας καὶ νὰ ἐπιβάλουμε τὴν δικτατορίαν ἐνὸς κόμματος.

Ὅταν τὶς ἰδέες τὶς ὑποκινοῦν ἰδιαίτερα καὶ ἀντιμαχόμενα συμφέροντα, κατ' ἀνάγκην τὶς νοθεύουν, τὶς μεταβάλλουν σὲ ἐμπορεύματα γιὰ ἐκμετάλλευσιν καὶ τὶς ἐμφανίζουν ὑπὸ διάφορες μορφάς.

Ἔτσι, ἀλλοιῶς ἐμφανίζονται τὴν ἐλευθερίαν οἱ ἄστοι καὶ ἄλλοιῶς οἱ προλετάριοι. Ἐνῶ ἡ ἐλευθερία σὰν ἰδέα δὲν εἶναι παρὰ μιὰ. Εἶναι ἐκεῖνη, ποὺ μονάχα τὸ ἐλεύθερον ὑπερταξικὸν πνεῦμα μπορεῖ νὰ τὴν προβάλλει. Εἶναι ἐκεῖνη, ποὺ τὴν ἐμφανίζει ὁ Ἐνωτισμὸς, σὰν κεντρικὸν τοῦ αἵτημα, σὰν αἵτημα δηλαδὴ, ποὺ ἀφορᾷ κάθε ἐκλήλωσιν τῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς.

Στὶς διεθνεῖς σχέσεις, ἡ ἐλευθερία ἐμφανίζεται σὰν ἔθνη ἐλευθερία, ἀντίθετη πρὸς τὴν ἔννοια τοῦ ἐθνικοῦ δεσποτισμοῦ καὶ σὲ συνάρτησιν μὲ τὴν παγίωσιν μονίμου διεθνοῦς ὀργανώσεως, ποὺ θὰ ἐξασφαλίζει τὴν ἐλεύθερον ἀναπνοήν, τὴν ὁμαλήν συνεργασίαν καὶ τὴν κοινὴν προαγωγὴν ὅλων τῶν Ἐθνῶν.

Στὶς ἐσωτερικὰς κοινωνικὰς σχέσεις ἐμφανίζεται ἡ ἐλευθερία, σὰν πολιτικὴ, προσωπικὴ καὶ οικονομικὴ.

Ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία ἐκδηλώνεται μὲ τὴν καθολικὴν ἴσιν ψῆφου, μὲ τὴν ἐλεύθερον ἀντιπολίτευσιν καὶ μὲ τὴν ἐλευθεροτυπίαν. Ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία ἐξασφαλίζεται μὲ μιὰ σειρά ἀπὸ ἀτομικὰ δικαιώματα ποὺ προασπίζονται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα καὶ ἀναφέρονται στὴν ἀπαγόρευσιν αὐθαιρέτων περιορισμῶν τῆς σωματικῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀτόμου, στὸ σεβασμὸν τῆς οἰκογενειακῆς του γαλήνης καὶ τοῦ ἀπορρήτου τῶν ἐπιστολῶν, τηλεγραφημάτων καὶ τηλεφωνημάτων του καὶ στὴν ἐλεύθερον ἐκδήλωσιν καὶ ἀναπτύξιν τῆς πνευματικῆς του ὀντότητος.

Ἡ οικονομικὴ ἐλευθερία ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν ἐπέμβαση ἐκεῖνην τοῦ Κράτους, διὰ τῆς ὁποίας καταργεῖται ἡ οικονομικὴ ἀσυδοσία τῶν ἰσχυρῶν, ἀποτρέ-

πεται ή εκμετάλλευση τῶν ἀδυνάτων καί δημιουργοῦνται γιά ὄλους οἱ ἴδιες ἀντικειμενικές προϋποθέσεις, ὥστε νά νοιώθουν ὅλοι πὼς εἶναι ἐλεύθεροι ἀπὸ οἰκονομικά δεσμά καί μποροῦν ν' ἀναπτύχθουν σύμφωνα μὲ τὴν ἀξία τους καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν ἐργασία τους καὶ τὴν κοινωνική τους ἀπόδοση.

Στὸν τομέα τέλος τῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ τῆς ἐσωτερικῆς καλλιέργειας, ἡ ἐλευθερία ἐμφανίζεται σὰν ψυχική ἐλευθερία, σὰν ἀποδέσμευση δηλαδὴ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ πάθη, σὰν κατάλυση τοῦ ψεύδους καὶ σὰν ὑποταγή στὸν ὑπέρτερο Ἠθικὸ Νόμο, μὲ τὴν συναίσθηση ὅτι τοῦτο ἐπιβάλλει ἡ σύμπτωση τοῦ καλῶς ἐννοουμένου ἀτομικοῦ συμφέροντος μὲ τὸ κοινωνικὸ συμφέρον.

Αὐτὲς εἶναι σὲ γενικώτατες γραμμὲς οἱ μορφές τῆς ἐλευθερίας, σὰν θεσμοῦ κοινωνικοῦ ἀπολύτου ἀξίας καὶ ἰσχύος.

#### IV

Γιὰ νά πετύχουμε ὅμως τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἰδέας τῆς ἐλευθερίας, ὀφείλουμε νά προσαρμόζουμε τίς ἐκάστοτε κοινωνικές συνθήκες στὸ ἐνιαῖο καὶ ἀκατάλυτό της νόημα.

Ἡ τεχνικὴ ἐξελίσσεται. Οἱ μὴχανές διαδέχονται τὰ ἐργαλεῖα, ἡ ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια τὴν ἀτμομηχανή καὶ στὴν ἐποχὴ μας, ἡ Ἐπιστήμη τοῦ ἀτόμου, μᾶς ἐπιφυλάσσει ἀφάνταστες ἐκπλήξεις.

Ἄλλοτε, ὅταν οἱ οἰκονομικοὶ ἀνταγωνισμοὶ δὲν ἐχαρakterίζοντο ἀπὸ ὀξείες ἀντιθέσεις, ἡ οἰκονομικὴ ἐλευθερία ἐξυπηρετεῖτο μὲ τὴν ἀποχὴ τοῦ κράτους ἀπὸ τὴν ἐνεργὸν οἰκονομικὴν ζωὴν.

Τώρα ὅμως, πού τοὺς ἀνταγωνιζομένους, τοὺς χωρίζουν μεγάλες διαφορὲς οἰκονομικῆς ἰσχύος, ἡ οἰκονομικὴ ἐλευθερία ἐξηπηρετεῖται μὲ τὴν ἐπέμβαση τοῦ κράτους στὴν οἰκονομικὴ ζωὴ, πού περιορίζει τὴν ὑπερτροφικὴ ἐλευθερία τῶν καπιταλιστῶν καὶ τονώνει τὴν ἀτροφικὴ ἐλευθερία τῶν προλεταρίων, μὲ τὸν σκοπὸ νά δημιουργήσῃ ὄρους τιμίου ἀνταγωνισμοῦ καὶ πεδίον δημιουργικῆς δράσεως γιά τὴν θεμιτὴ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Ἡ μέθοδος πού ἀκαλουθοῦμε γιά τὴν διαρκὴν προσαρμογὴ τῆς ἐξελισσομένης πραγματικότητος πρὸς τίς αἰώνιες ἐννοιες τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς Δικαιοσύνης, εἶναι ἡ μέθοδος τοῦ μέτρου.

Ἡ μέθοδος αὐτὴ προϋποθέτει αὐτοκυριαρχία καὶ πνευματικότητα. Δὲν παρασυρόμεθα ἀπὸ τὰ πάθη μας, οὔτε ὑποκινούμεθα ἀπὸ τὰ συμφέροντά μας. Ὑποτασσόμεθα ἀπλῶς εἰς τὸ πνεῦμα μας, πού χρησιμοποιεῖ σὰν κριτήριον γιά τὴ σκέψη του, τὴν ἐννοια τῆς ἐλευθερίας σὰν θεσμοῦ πού ἀφορᾷ τὴν κοινωνία στὸ σύνολό της.

Δὲν χρησιμοποιοῦμε τὴν ἰδέα τῆς ἐλευθερίας σὰν σύμβολο μιᾶς τάξεως γιά νά τὴν ξεσηκώσουμε ἐναντίον ἄλλων τάξεων, διασπώντας συνειδητὰ τὴν κοινωνία. Ἀντίθετα ἀναγνώριζοντας τὴν ταξινὴ διάσταση, πού τὴν ὀξύνει ἐπικίνδυνα — ὅπως συμβαίνει καὶ στὸν τόπο μας — ἡ ἐμπαθὴς κομματικὴ προπαγάνδα, ἐπιζητοῦμε νά μεταβάλουμε τὴν κατάσταση, μὲ τὸν σκοπὸ νά δημιουργήσουμε κοινωνία

οἰκονομικὰ ἀταξική, ἡ ὁποία θὰ παρέχει στὸν καθένα τὴν δυνατότητα νά καθορίζει καὶ νά μεταβάλλει τὴν κοινωνική του θέση, σύμφωνα μὲ τὴν ἀτομική του ἀξία καὶ τὴν προσωπική του ἐργασία.

Καὶ αὐτὸ θὰ τὸ ἐπιτύχουμε, χωρὶς νά θίξουμε τὴν ὑγιᾶ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ χωρὶς νά κηρύξουμε φανατισμένα ταξικά συνθήματα, πού προπαγανδίζουν τὸ μῖσος, τὴν ἐκδίκηση καὶ τὴν καταστροφή.

Βασιζόμεθα στὴν ὑπερταξικὴ συνείδηση, πού διέπει τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος καὶ τοὺς ἀγνοῦς νέους, πού ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν κοινωνική τους προέλευση διψᾶνε γιά μιὰ ἠθικὴ ἀναμόρφωση καὶ ποθοῦν εἰλικρινὰ μιὰ δικαιοτέρα κοινωνία.

Κοντὰ σ' αὐτοὺς θὰ πάρουν τὴ φυσικὴ τους θέση κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τοῦ Ἐνωτισμοῦ καὶ ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι ἄνθρωποι — ἀγρότες, ἐλεύθεροι ἐργάτες, τεχνίτες, βιοτέχνες, ἐπαγγελματίες, ὑπάλληλοι, ἐπιστήμονες μὲ ἐλεύθερο ἐπάγγελμα, ἔμποροι κ.λ. — πού δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νά ἀντιληφθοῦν, ὅτι στὴν Ἑλλάδα, μιὰ χώρα φτώχῃ καὶ οἰκονομικὰ καθυστερημένη, μονάχα ἡ ὀργάνωση μιᾶς συστηματικῆς συνεργασίας ὄλων γιά τὴν ἀνύψωση τοῦ γενικοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου καὶ τὴν ἀνακατανομὴ τοῦ κοινωνικοῦ εἰσοδήματος, μὲ κριτήριον τὴν συμβολὴ τοῦ καθενὸς στὴ παραγωγή, θὰ ὀδηγήσει στὴν οἰκονομικὴ εὐημερία τῆς κοινωνίας μας.

Μονάχα ἡ συναίσθηση τῆς ἀλήθειας, ὅτι ἡ ἀντικοινωνικὴ ἀτομιστικὴ ἢ ταξικὴ τάση καταστρέφει τὴν ἁρμονία τῶν κοινωνικῶν σχέσεων, θὰ ἀποτελέσει, τὴν ἀφετηρία γιά μιὰ ἀληθινὴ δημοκρατικὴ διαπαιδαγώγηση.

Μονάχα ἡ συνειδητὴ ὑπέρβαση τῶν ταξικῶν ἀντιθέσεων καὶ ἡ ὑποταγὴ ὄλων στοὺς δημοκρατικούς οἰκονομικούς νόμους, πού θὰ ἐπιβάλουν τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη, θὰ σημάνει τὸν θρίαμβο τῆς ἐλευθερίας, σὰν θεσμοῦ μὲ βαθύτερο κοινωνικὸ νόημα καὶ σὰν συμβόλου εἰλικρινοῦς συνεργασίας καὶ ὀμαλῆς συμβιώσεως τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας.

Στὴν Ἐνωτικὴ Κοινωνία, κυριαρχοῦσα ἰδέα εἶναι ἡ Ἐλευθερία, μέθοδος πολιτικῆς πράξεως εἶναι τὸ Μέτρο καὶ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ συντήρηση καὶ ἀνάπτυξη τοῦ Πολιτισμοῦ, πού συνίσταται στὴν εἰρηνικὴ καὶ ἁρμονικὴ συμβίωση — ἐσωκοινωνικὴ καὶ διεθνῆ — καὶ στὴν προαγωγή τῶν κοινωνιῶν, ὕλική, πνευματικὴ καὶ ψυχική.

E. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

**Ζαχαριάδης:** (μετὰ τὴ νέα γραμμὴ πού πήρε στὴν Πράγα) «Νὰ φύγουν οἱ Τοῦρκοι ἀπ' τὴν Εὐρώπη».

**Ἡ Δημοκρατία:** Νὰ φύγουν οἱ φασίστες Χότζηδες τῆς Βαλκανικῆς, γιά ν' ἀσφαλιστεῖ ἡ Εἰρήνη στὴ Ν.Α. Εὐρώπη.

# Η ΕΠΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΝΕΟΙ

του συνδ. ΣΠΥΡΟΥ ΜΑΚΡΗ

Τό γεγονός ότι ή μειοψηφία εκείνη της 'Ελληνικής Νεολαίας που είχε παρασυρθεί στις τάξεις της ΕΠΟΝ, αποτραβιέται σιγά-σιγά για να ξαναγυρίσει στους κόλπους της 'Ελλάδας και της Ισορροπημένης ζωής, είναι άναμφισβήτητο. Απομένει όμως σέ μās τό χρέος να βρούμε τις αίτιες που κάνουν τήν κομμουνιστική Ιδεολογία, και ειδικότερα τήν ΕΠΟΝ, άπροσάρμοστη στην έλληνική πραγματικότητα. Για πολλά Ίσως χρόνια άκόμα θά σκιάζει ή ΕΠΟΝ στη ζωή της νεολαίας μας: ό δαίμονας δέ κουράζεται να παιδεύει τις ψυχές των ανθρώπων. Χρέος μας ιερό είναι να έξοστρακίσουμε μιá

ώρα άρχίτερα τόν έφιάλτη αυτό από τόν καλλιγραμμο όρίζοντα της 'Ελλάδος.

\* \*

Η ΕΠΟΝ για να έπιτύχει τήν έπικράτησή της χρησιμοποίησε όλα τά έλαττώματα που ήσαν έμφητα στην 'Ελληνική νεολαία και έδημιούργησε καινούρια έλαττώματα που δέν ύπήρχαν πρίν. Οι κομμουνιστές προτιμούν να προχωρούν πάνω στον εύκολο δρόμο των χαμηλών παθών για να κατακτούνε συνειδήσεις. Ξυπνάνε τόν κατώτερισμό που είναι κρυμμένος στη μάζα και θεμελιώνουνε κάθε του Ισχύ πάνω στο ύστερικό ξέσπασμα της όργης της. Μ' αυτόν τόν τρόπον κατώρθωσαν να έπιτύχουν όπου έπέτυχαν. Και γιαυτόν ακριβώς τόν λόγο πρόκειται να άποτύχουν όριστικά στην 'Ελλάδα. Ό λαός μας δέν βρίσκει τόν έαυτόν του σέ στιγμές άπελπισίας ή έκδικήσεως. Τήν μοίρα του τήν χαιρείται και τήν σέβεται' δέν έχει λόγο να επαναστατήσει εναντίον της. Με υπερηφάνεια στις μεγάλες του στιγμές παίρνει συνείδηση της έπιμοχθης άποστολής που έχει να εκπληρώσει. Και όταν άκόμα είναι κατακτημένος δέν συνηθίζει να χτυπάει τόν κατακτητή του από πίσω συνομωτώντας δουλικά. Παίρνει τά βουνά κι' από κεί πολεμάει Ίσος με Ίσον.

Ό 'Ελληνας, έχει άπόλυτη ανάγκη από τό άλάνθαστο τιμόνι που είναι ή έλεύθερη κρίση του και δέν μπορεί σέ καμία περίπτωση, να τό έμπιστευθεί τυφλά και με πειθαρχία κομματική, στα χέρια του πρώτου τυχόντος καθοδηγητή. Ούτε μπορεί μέσα στον διεθνή σάλο να άπαρνηθεί τόν έθνισμό του που όποσυνείδητα τόν νοιώθει σαν μιá γενίκευση, μιá έπισημοποίηση του έγώ του, σαν τόν πολικό του άστέρα.

Όταν άντιληφθεί πως κάτι στη ζωή του δέν πηγαίνει καλά, δέν συνηθίζει για να βρει τή λύση να ανατρέχει σέ ξένες φυλάδες, γραμμένες από πνεύματα σκυθρωπά και έξαλλα. Ό 'Ελληνας αυτοσχεδιάζοντας βρίσκει μιá νέα διέξοδο κάθε φορά, όδηγημένος όχι από τή δοκισσοφία της ήμιμαθείας, αλλά από τήν «πολύτροπη» σοφία που του δένει ή προαιώνια πείρα του.

Η άδιαλλαξία στάθηκε από τά παλιά χρόνια ή πιό επικίνδυνη ψύχωση της πολιτικής μας ζωής. Αυτό όμως που συμβαίνει με τούς κομμουνιστές ξεπερνάει κάθε τι που είχαμε δει μέχρι τώρα. Δέν αισθάνονται άπλά μίσος για τόν αντίπαλο: πάσχουν από παντοφοβία. Κάθε «άντιδραστικός» είναι και ένας μπαμπούλας

## Με τήν επέτειο της Πρωτομαγιάς

Η «ΕΝΩΤΙΚΗ

ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΩΝ»

Χαιρετίζει τήν 'Εργατική Νεολαία

Στέλνουμε έγκάρδιο συντροφικό χαιρετισμό σ' όλόκληρη τήν 'Εργατική Νεολαία της χώρας, με τήν εύκαιρία της εργατικής Πρωτομαγιάς.

Χαιρετίζουμε όλους τούς νέους και τις νέες της 'Ελλάδας που, μ' όποιοδήποτε τρόπο, ξαναχτίζουν τά γκρεμίσματα και τά χαλάσματα π' άφησε στο πέρασμά του ό κατακτητής.

Με τό σφυρί και τ' άλέτρι, στο χωράφι και στο έργοστάσιο, στο θρανίο και στο γραφείο, οι νέοι 'Ελληνες, ή γενιά της θυσίας και του ήρωϊσμού, δίνουν τή μεγάλη μάχη της ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, επί κεφαλής όλόκληρου του Λαού, και θά τήν κερδίσουν.

Σύντροφοι, στο μεγάλο άγώνα για τή Ζωή της 'Ελλάδας και του Λαού, για τό θρίαμβο της Δημοκρατίας και τήν άνοιχτή κώδηση: μονάχα ή σιδερένια ΛΑΪΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΚΙ' ΕΝΟΤΗΤΑ θά φέρουν τή νίκη. Τή νίκη, που πάνω άπ' τούς τάφους θά ύψώσει τήν καινούργια 'Ελλάδα της 28ης του 'Οκτώβρη και της 'Αντίστασης.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ Ε. Σ. Ε. Ν.

## ΟΙ ΕΠΟΝΙΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΝ

Πήραμε και δημοσιεύουμε την παρακάτω έπιστολή:

“Όταν ή μαύρη σκλαβιά με τό πυκνό και φοβερό σκοτάδι σκέπαζε την Έλληνική και παγκόσμια πραγματικότητα, έπνιγε κάθε ελεύθερη σκέψη και άναπνοή, μέσα στην καρδιά μου ξύπνησε ό πόθος για τη Δευτεριά και ή άγάπη για την αιώνια Ελλάδα.

με τυρρανικές διαθέσεις και ματωμένα χέρια. Καί «άντιδραστικός» είναι κάθε ένας που δεν είναι «δικός μας». Οί “Έλληνες που κατ’ αρχήν άποφεύγουν στις πανάκειες που λύνουν μονομιάς τά προβλήματα και έξηγούν τά μυστήρια της ζωής, δυσπιστούν ιδιαίτερα τόν Μαρξισμό γιατί έχει την πρόσθετη άτέλεια να οδηγεί τόν άνθρωπο στη μανία καταδιώξεως.

Γιά να άποζημιώσει τά θύματά του ό κομμουνισμός με την άπομόνωση που τούς έχει επιβάλλει προσπαθεί να δημιουργήσει ένα κλειστό ένδογματικό περιβάλλον όπου τό κάθε τι θα έχει επάνω του τη σφραγίδα του κόμματος. Χαρακτηριστική είναι ή προσπάθειά του να δημιουργήσει στον τόπο μας έσμική τύχη, έσμικό άθλητισμό, έσμική όρειβασία και έσμικό «Θησαυρό»! Καί πάλι όμως πέφτει έξω γιατί ό λαός μας φοβάται τη μονοτονία και διψάει για καινούργιους όρίζοντες.

Σάν μέσο προσλητισμού από τά πιό άγαπητά τους έχουν οι κομμουνιστές την ψευτιά, την συκοφαντία, τόν κομπασμό. Δεν την χρησιμοποιεί μονάχα ή ήγεσία, την χρησιμοποιεί όλόκληρος ό οργανισμός του Κ.Κ. μέχρι τά κατώτερα στελέχη. Πολλοί είναι εκείνοι που άποχώρησαν από τό Κ. Κ. όταν άντελήφθηκαν ότι και οι ίδιοι είχαν παρασυρθεί άρχικά, με την ίδια άκριβώς ψευτιά που τούς έβαλαν να πουλήσουν στους άλλους. “Ο Έλληνας δεν έν νοεί να κοροϊδεύει τόν έαυτό του...

\*\*

Πολλά είναι τά τεχνάσματα που καταχθόνια μηχανεύθηκε ό κομμουνισμός. Με την ΕΠΟΝ όμως έφθασε στο άποκόρυφο της τέχνης του. “Έφτιαξε την πιό άπίθανη παγίδα που θα μπορούσε κανείς να σκεφθεί: αυτός που είναι ή άρνηση σε κάθε φυσικό και ίσοροπημένο ύποκρίνεται ότι προσφέρει την χαρμή και ύγειή κατάφαση της ζωής! Χρέος μας είναι να άμφισβητήσουμε τούς καρπούς της ζωής μας από τό βάρβαρο πνεύμα της βίας. Να κρατήσουμε τό νοθ μας όρθο για να μην άφίσουμε τά άγια της Φυλής μας τοίς κυσί. Μας τό ζητάνε όλοι εκείνοι που έζησαν και πέθαναν με την ιερήν αυτή φροντίδα τώρα και τρεις χιλιάδες χρόνια.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΑΚΡΗΣ

Στην Αιγιάλεια μιá όργάνωση ή Ε.Π.Ο.Ν. κάλεσε τούς Νέους στον Άγώνα κατά του κατακτητή. “Αγωνίστηκα στις γραμμές της για τή Δευτεριά και την Ελλάδα. Πίστευα, πιστεύω και θα πιστεύω στην Ελλάδα στη Δημοκρατία, την κοινωνική δικαιοσύνη. Δεν είναι μόνο έγκλημα αλλά τι αίσχος που δεν δρέθηκε ό τρόπος να μην ύποφέρουν οι Άνθρωποι, από έλλειψη ύλικών αγαθών. Τόνοιωθα και τό πίστευα. “Άκουγα διαρκώς στην Ε.Π.Ο.Ν. άντιφασιστικό άγώνα, Δευτεριά στο λαό, διαρκώς και έντεχνα μιλούσαν για την Ε.Π.Ο.Ν. και δεν άφιναν να σκεφθούμε τίποτε πιό πέρα. Κάθε τι έξω από την Ε.Π.Ο.Ν. ήταν φασιστικό, ήταν άπαγορευμένος καρπός μας κρύβαν τούς πραγματικούς σκοπούς της, μας κρύβαν τά έγκλήματά των την άντεθνική τους δράση. Καί τό πυκνό σκοτάδι της σκλαβιάς δεν άφηνε να δούμε. Καί ήρθε ό Νοέμβρης του 1944 πήραμε την έντολή να γκρεμίσουμε τά όδοφράγματα των Γερμανών. Στο αίμα μου άνακατεύθηκε ό ρυθμός. Θέλησα να δώσω στους συντρόφους μου τό ρυθμό του. Μιλούσα για τά όράματα της Νεολαίας που πέρνουν σάρκα και όστα έπειτα από τό σκληρό άγώνα της άντίστασης και για την όλόκληρη και ελεύθερη πορεία της μετά τό θάνατο του φασισμού. “Έγραφα στο λόγο μου πως έφτασε ή ώρα να δημιουργήσουμε την Μεγάλη, Δημοκρατική, Λαϊκή, Ελλάδα. Ο Καθοδηγητής λογόκρινε και έσβυσε από τό λόγο μου τό «Μεγ. Δημ. Λαϊκή Έλ.» Γκρεμίστηκε μέσα μου τό δράμα για τό όποιο ένιωθα τούς κτύπους της καρδιάς μου να με οδηγούν στη δράση. “Έπια με τό ζουμί της την πίεξη μου. “Άρχισα να νοιώθω την βαρεία άναπνοή της Ελλάδας στα δικά μου τά στήθη. Συχαίνουμε τις φωνασκίες και τά μωρά φασιστικά συνθήματα της πλουτοκρατίας. Συχαίνουμε την χίτικη δράση τό αντίπαρο της Επονίτικης.

“Εδιάβησα και τά 5 τεύχη «Έλευθ. Νιάτα» προσεκτικά. Τ’ άνέλυσα στο μυαλό μου Δεν δρήκα τίποτε άνόητο περιττό και σκοτεινό. “Εκεί δουλεύει έλεύθερο κ’ άβίαστο τό καθαρό Έλληνικό Δημοκρατικό πνεύμα. “Η άναπνοή του είναι ολοκάθαρη. Βγαίνει από τά πνευμόνια της ξίστησης ελληνικής σκέψης και δράσης.

Πιστεύω και εύχομαι να γίνει ό όδηγός της ελληνικής Νεολαίας. Κι’ όταν ελεύθερα θα συναρμολογηθεί ή Έλληνική Νεολαία κάτω από τη φωτεινή ήγεσία του άρχηγού της Ένωτικής ιδέας, πιστεύω πως θα γίνει ή πρωτοπόρα νεολαία όλου του κόσμου στο δρόμο της ειρηνικής ανθρωπίνης πορείας.

Μάρτης 46

Π.Θ.Θ.

“Ενας Έπονίτης από τό Αίγιο

Οί Ένωτικοί δε βρίσκουν καλλίτερο τρόπο άπ’ τούς άγώνες τους, για να τιμήσουν τη μνήμη του Φρ. Ροτζβελτ, του πρώτου στρατιώτη της Έλευθερίας.

# ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Παρ' όλον ότι με τις τελευταίες εκλογές και τὰ έπακόλουθά τους, ή Δημοκρατία θά περάσει από μιά σοβαρή δοκιμασία στή χώρα μας με διεθνείς τις συνέπειες, όλα δείχνουν πώς τὸ πρώτο παιχνίδι γιά ὁμαλές δημοκρατικές εξέλιξεις στον κόσμο κερδίσθηκε και πάλι στην 'Ελλάδα.

Ἐπί τέλους ξεχωρίσαμε και στους τύπους ἀπ' τή Φασιστική Σαχάρα τής Βαλκανικής. Και παρά τὸ γεγονός ότι ή επανάληψη τής λειτουργίας τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ στή χώρα μας συνδέθηκε με τήν πλειοψηφία ἑνός κόμματος κοινωνικά τοποθετημένου στή δεξιά, ή απάντηση και τὸ μάθημα πού δόθηκε στά ὀλοκληρωτικά μεταπολεμικά κινήματα εἴταν πρωτοφανοῦς ἱστορικής σημασίας.

Και τὰ πρακτικά ἀποτελέσματα τής νίκης πού κερδίσθηκε θά φανοῦν πολύ σύντομα.

## Ἡ ἀποχή

Συζητοῦμε γιά «ἀπόφαση» τοῦ Κ.Κ.Ε. Τὸ λιγώτερο πρόκειται γιά ἀφέλεια. Γιατί τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν πήρε μιά ὁποιαδήποτε ἀπόφαση, ἀπλούστατα ἀσυλόγιστα συμμορφώθηκε σέ μιά ἐντολή. Οὔτε καν τὸ δικαίωμα νά εισηγηθεῖ στους δεσπότες του, τὸ ἂν ή ἀποχή συμφέρει κομματικά στοῦ ἴδιου ἢ ὄχι, δὲν τοῦ δόθηκε.

Πιο πολύ στην «ἀπόφαση» του αὐτὴ νά συμμορφωθεί οὔτε χιλιομετρικά δὲν ἐπέδρασε τὸ συμφέρον στην 'Ελλάδα και στή Δημοκρατία.

Τὸ Κ.Κ.Ε. δούλεψε μονάχα σκηνοθετικά και μᾶς ἔφαγε τ' αὐτιά γιά τρομοκρατία. Ξέχασε ὅμως φαίνεται πὼς ὁ Σιάντος ἔκαμε ..έκλογές γιά τοὺς 'Εθνοσυμβούλους του κάτω ἀπ' τή μύτη τῶν Ες-Ες και τῶν Κουϊσλιγκ και μάλιστα «ἀπ' τις πιὸ γνήσιες πού γινήκανε ποτέ στην 'Ελλάδα» κι' ὅτι στην προκειμένη περίπτωση ὀργάνωσε ἀνεμπόδιστα και πλούσια τὴν ἀποχή του.

Κεῖνο ὅμως πού δὲν μπορεῖ νά χωρέσει σέ κάθε δημοκρατικό μυαλό, αὐτὸ εἶναι: πὼς δηλαδή ἓνα κόμμα ἔχει τὴ δυνατότητα μες' στην τρομοκρατία νά ὀργανώνει τὴν ἀποχή του—πού δὲν συμφέρει στους ἀντιπαλούς του—ελεύθερα, και ἐμποδίζεται νά συμμετάσχει και νά κατέβει στις κάλπες, κι' αὐτὸ ἔξ' αἰτίας ἐκείνων αὐτοῦ ὁμοίου συμφέρει ή συμμοτοχή και τῶν διαόλων ἀκόμα.

Ἡ ἀπάτη ὅμως φάνηκε. Εὐγνωμονοῦμε τὸ Κ.Κ.Ε. γιατί με τὴν ἀποχή του μᾶς σιγοντάρισε στοῦ κήρυγμά μας. Μᾶς δικαίωσε δηλαδή τὴν ἀποψή μας ὅτι πρόκειται γιά τὸν φανατικώτερο ἐχθρο τής 'Ελληνικής Δημοκρατίας.

## Γκεσταπίτικα

Οἱ «Κόβες» μᾶς θυμήσανε γκεσταπίτικες μέρες και ταγματσοφαλίτικα μπλόκα.

Στις 31 τοῦ Μάρτη μες τις ἐκλογές οἱ νεοχιτλερικοί πράχτορες τοῦ Σιάντου δώσανε ἐξετάσεις και ξεπεράσανε τὰ χιτλερικά καθάρματα και τής Εἰδικῆς ἀκόμα.

Οἱ προσπάθειες ὄλων τῶν Ἑλλήνων γιά ὁμαλές πολιτικές λύσεις τοὺς πειράξανε τόσο πολύ, ὥστε με τρόπο

ξετσίπωτο πιά, ἀντιταχτήκανε στή λαϊκὴ θέληση.

Και τοὺς εἶδαμε στους λαϊκούς μας συνουκισμούς νά τρομοκρατοῦν τὸ δημοκρατικό λαὸ και ν' ἀπειλοῦν με τὰ χωνιά ὅτι «θὰ τιμωρηθεῖ ἀμείλιχτα ὁποῖος τολμήσει νά πλησιάσει στα ἐκλογικά τμήματα» Πόσο θὰ χαιρέται ὁ Μανιαδάκης γιά τὰ ἀκούσια τσιράκια του τοῦ κουμπάρου του τοῦ Θεοῦ!!!

## Πρωτομαγιά

Σέ λίγες μέρες οἱ ἐργάτες ὅλου τοῦ κόσμου γιορτάζουν τὴν ἡμέρα τους. Εἶναι ή ἡμέρα τῶν Ἐλευθέρων Λαῶν.

Κάθε πρωτομαγιά θυμίζει στους ἐργάτες τὴν ἀπανθρωπία και τὰ χτηνώδη αἰσθήματα τής κυριαρχίας πλουτοκρατικής κλίμας.

Κι' ἔτσι κάθε τέτοια μέρα με τοὺς παλλαϊκούς τους συναγερμούς διαδηλώνουν τὴν ἀπόφασή τους, ν' ἀντιταχτοῦνε σέ κάθε ἀπόπειρα σὰν και κείνη τής μοιραίας πρωτομαγιάς πού τὸ Κεφαλαιοκρατικό Κράτος θέρισε σὰ πεζοδρόμια τής Ἀμερικανικής μεγαλοῦπολης τοὺς πιστούς τους συντρόφους.

Κι' ἐφέτος οἱ ἐργάτες τής Ἑλλάδας θά ὑψώσουν κοντὰ στή φωνή τῶν χιλιάδων προλεταρίων ὅλου τοῦ κόσμου και τὴ δική τους τὴ φωνή, γιά Εἰρήνη, γιά Δουλειά, γιά ψωμί, γιά Ἐλευθερία και Δικαιοσύνη. Θά ὑψώσουν οἱ ἐργάτες μας τὴ φωνή τους γιά νά ἀκούσουν καλὰ φασίστες και κρυφοφασίστες, ἐγκληματίες και διχτάτορες μαῦροι και κόκκινοι, ὅτι ἂν τολμήσουν νά πατήσουν ποδῶρι στοῦ Λαο και στην 'Ελλάδα και στή Δημοκρατία, θά σπάσουν τὰ μοῦτρα τους στις γροθιές τους.

## Ἀπάντησε ὁ Λάσκου

Ἐ Ο Καθηγητῆς Λάσκου, τὸ κόκκινο πανί γιά τὸ φασισμό και τὴν κεφαλαιοκρατία, ἀπάντησε ὡμά, ὅπως ὡμά ξέρουν ν' ἀπαντᾶνε οἱ ἐργάτες, ἀπάντησε παληκαρία στοῦ Κ.Κ. τής Ἀγγλίας, στην αἴτηση τοῦ τελευταίου γιά νά συγχωνευτεῖ με τὸ κόμμα τῶν Ἀγγλων ἐργατῶν.

Κι' ὁ Καθηγητῆς Λάσκου, ὁ ἐκπερητῆς τής Ἀγγλικῆς Κεφαλαιοκρατίας δήλωσε ὅτι οἱ Ἀγγλοι ἐργάτες δὲ θά δεχτοῦνε με κανένα τρόπο στοὺς κόλπους τους τις ἀντιδημοκρατικές φράξιες τοῦ Κ.Κ.Α. και τοὺς μολυσμένους με τὰ μικρόδια τής Διχτατορίας κομμουνιστές.

Ἄς τ' ἀκούει ὁ Καθηγητῆς Σβῶλος.

Ἄλλὰ τί δουλειά ἔχει ὁ φάντες με τὸ ρετινὸ ἄλαδο;

## Η ΕΟΝ

Μερικὲς πληροφορίες πού φτάσανε στ' αὐτιά μας λένε ὅτι γίνονται προσπάθειες γιά τὴν ἀναβίωση τής ΕΟΝ τής 4ης Αὐγούστου.

Κι' ὅτι μάλιστα γύρω ἀπὸ τὸ φαίδρο ἐκείνο πρό-

## Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε. Ε. Ν.

Ο Γεν. Γραμματέας συνδ. Κυριακόπουλος ανακοίνωσε ότι στην ολομέλεια της Κ.Ε. της ΕΕΝ αποφασίστηκε, κατ' άρχήν, η προσχώρηση της ΕΕΝ στην Παγκόσμια Ομοσπονδία Δημοκρατικής Νεολαίας.

— Τώρα εξετάζεται από τη Γραμματεία και το ζήτημα της τεχνικής συμμετοχής της ΕΕΝ στη «Συντονιστική Έπιτροπή των Έλληνικών Νεολαίων» γιατί η ΕΕΝ δέχεται με κανένα τρόπο, δια αυτής της έπιτροπής, να συνεργαστεί σε κανένα τοπικό, πολιτικό ή άλλο θέμα με τις αντιδημοκρατικές κινήσεις.

### Ο κ. Βίνσεντ έπισκέπτεται τα γραφεία της Κ.Ε.

Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας βδομάδας των Νέων ήρθε στην Αθήνα σάν εκπρόσωπος της Παγκόσμιας Ομ. Δημ. Νεολαίας, κ. Βίνσεντ Μπρούς των Οργανώσεων νεότητας της Νότιας Ουαλλίας.

Ο κ. Βίνσεντ την Τετάρτην 27—3 τ' απόγευμα, συνοδούμενος απ' τόν διερμηνέα του έπεσκέφτηκε στα γραφεία της Κ.Ε. τόν Γενικό Γραμματέα της ΕΕΝ συνδ. Κυριακόπουλο με τόν όποιον και συνομίλησε για τόν ζήτημα της προσχώρησης της ΕΕΝ στην ΠΟΑΝ.

Ο συνδ. Κυριακόπουλος ανέπτυξε στόν κ. Βίνσεντ τις γνωστές απόψεις της ΕΕΝ τις όποιες γνωρίζει και προσωπικά ο κ. ντε Μπουασόν ό Πρόεδρος της ΠΟΑΝ. Ο κ. Βίνσεντ πληροφόρησε τόν συνδ. Κυριακόπουλο ότι στην ΠΟΑΝ συμμετέχουν στην Αγγλία και οι κομματικές Νεολαίες των Έργατικών, Φιλελευθέρων, Συντηρητικών και Κομμουνιστών.

σωπο της Δικτατορίας, τόν Κυβερνητικό Έπίτροπο της ΕΟΝ τόν διομήχανο Άλέκο Κανελλόπουλο μαζεύτηκαν όλα τα πρωτοπαλήκαρα τού Μανιαδάκη έτοιμα... για δράση.

Έμεις οι Ένωτικοί πούχουμε για σκοπό μας να διαπαιδαγωγήσουμε έλεύθερα, δημοκρατικά και πατριωτικά την Έλληνική Νεολαία γιατί δέν έχουμε τή διάθεση να παραδώσουμε τή χώρα μας και τόν λαό μας και πάλι στην ΟΠΛΑ και στην ΟΧΡΑΝΑ τούς λέμε : άν είναι άντρες άς τολμήσουν να ξαναστραδώσουν τή νέα γενιά.

### Ματιές στη «Μάχη»

Στό φύλλο της Κυριακής 31—3 της «Μάχης» ό άγαπητός φίλος Νίκος Άλεξίου σ' ένα τετράστιχο άρθρο του μάς μιλάει για τή «σπουδαστική ένότητα».

Στήν άρχή ό κ. Άλεξίου γυρίζει στό καρδ της έθνικαπελευθερωτικής πάλης, και βλέπει τήν ένότητα της νεολαίας στόν άγώνα, πραγματοποιημένη μέσα στην ΕΠΟΝ, πράμα πού και ό ίδιος δέν τόν πιστεύει γιατί έζησε από κοντά όλων τών οργανώσεων αντίστασης τούς άγώνες πού είσαν έξω από τόν ΕΑΜ, όπως π.χ. της ΕΕΝ.

Στόν καιρό της άπελευθέρωσης ό Έλδίτης φίλος μας, βλέπει τούς ίδιους έκαίνους «αντιδραστικούς» της κατοχής να διασπών και τώρα τή Σπουδαστι-

### Χαιρετισμός τού Προέδρου της ΕΕΝ

Ο Πρόεδρος συνδ. Παπαληγούρας άπηύθυνε τόν παρακάτω χαιρετισμό στις Ένωτικές οργανώσεις για τή δράση τους στόν προεκλογικό άγώνα.

«Οι οργανώσεις της ΕΕΝ σ' όλόκληρη τήν Ελλάδα συμμορφώθηκαν άπόλυτα με τόν σύνθημα πούδωσε ό πρόεδρος Κανελλόπουλος και πού γίνηκε τόν κύριο προεκλογικό σύνθημα των Ένωτικών: τόν σύνθημα ΕΛΛΑΔΑ.

Για τήν πειθαρχία όλων των στελεχών και των μελών της ΕΕΝ στη κομματική γραμμή και για τούς ώραίους τούς άγώνες στις μέρες πρδ των εκλογών ή Κ.Ε. είναι περίφανος όπως περιφανος είναι και ό Πρόεδρος τού ΕΕΚ.

Συναδελφικούς χαιρετισμούς άπευθίνω με τήν ευκαιρία αυτής της ευχάριστης διαπίστωσης, και συχαρητήρια σε όλα τα μέλη και τούς φίλους της ΕΕΝ.»

### ΕΕΝ Σπουδαστών

Στήν ΑΣΟ και ΕΕ έγινε κοινή σύσκεψη, με πρωτοβουλία τού Έθνικού Συλλόγου των σπουδαστών όλων των οργανώσεων για κοινή δράση και συνεργασία. Απ' τήν ΕΕΝ. σπουδαστών παρευρέθησαν οι συνδ. Δεσύλλας και Χούλης

Τή συζήτηση διήύθυνε ό Πρόεδρος των σπουδαστών της Σχολής συνδ. Θ. Κραλλίδης.

κή Ένότητα. Και μάλιστα τούς κατανομάζει : είναι λέει οι χαφιέδες τού καταχτητή, οι μπουρζουάδες και μετς.

Άνεξάρτητα από τόν ότι ό κ. Άλεξίου ρίχνει τις ευθύνες πολύ μεροληπτικά στη μεριά των δεξιών οργανώσεων, θά θέλαμε να τόν ρωτήσουμε από πότε σχημάτισε για τήν ΕΕΝ και τούς άγώνες της τή γνώμη πούχει τώρα. Γιατί μέχρι τά χτες ακόμα δέν νομίζουμε πως πίστευε ότι ή ΕΕΝ είναι αντιδραστική και διασπαστική ή ότι ή ΕΠΟΝ πραγματοποιεί τήν ένότητα ανάμεσα στους σπουδαστές, γιατί άν όχι αυτή πολλοί είναι οι σύντροφοί του πού μαυριστήκανε στό ξύλο από τούς «δημοκράτες» της Κομ. ΕΠΟΝ, έπειδή πήγανε στη «Σοσ. Νεολαία ΕΛΔ».

Και για να τελειώνουμε έχουμε τή γνώμη ότι ό άρθρογράφος της «Μάχης» με τόν άρθρο του αυτό καθόλου δέν βοηθάει για τήν ένότητα των σπουδαστών μια και στα περισσότερά του σημεία κακόπιστα αντιμετωπίζει τά πιο πολλά ζητήματα.

Όσο για μάς τόν λέμε για μια ακόμα φορά, ότι συνυπέθυνους για τήν «τραγελαφική» κατάσταση στό Πανεπιστήμιο, θεωρούμε τόσο τούς τρομοκρατικούς κύκλους Γεωργούδη και Σία όσο και τούς νταϊδες της ΕΠΟΝ πού σπάνε στό ξύλο όποιον επανίτη τολμάει να διαβάξει έστω και τή «Μάχη» πού με τόνση μεγάλη δουλοπρέπεια γίνεται συνήγορός τους.

# Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε.Ε.Υ.



## “ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΝΗ”, ΣΤΗ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΞΟΡΜΗΣΗΣ

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**  
**ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ**  
**ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΝΗ, στην Νέα της Εξορμησης, είναι η φωνή της Εθνικής Αποκατάστασης, της Αναμόρφωσης της Κοινωνίας και της Νίκης της Δημοκρατίας. Η Ε.Ε.Υ. είναι η πολιτική κίνηση που αγωνίζεται για την εθνική μας απελευθέρωση, την κοινωνική δικαιοσύνη και την δημοκρατική διακυβέρνηση του τόπου. Η Φωνή μας είναι η φωνή των λαϊκών στρωμάτων, η φωνή της ελευθέρωσης και της ειρήνης. Η Ε.Ε.Υ. είναι η πολιτική κίνηση που αγωνίζεται για την εθνική μας απελευθέρωση, την κοινωνική δικαιοσύνη και την δημοκρατική διακυβέρνηση του τόπου. Η Φωνή μας είναι η φωνή των λαϊκών στρωμάτων, η φωνή της ελευθέρωσης και της ειρήνης.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΝΗ, στην Νέα της Εξορμησης, είναι η φωνή της Εθνικής Αποκατάστασης, της Αναμόρφωσης της Κοινωνίας και της Νίκης της Δημοκρατίας. Η Ε.Ε.Υ. είναι η πολιτική κίνηση που αγωνίζεται για την εθνική μας απελευθέρωση, την κοινωνική δικαιοσύνη και την δημοκρατική διακυβέρνηση του τόπου. Η Φωνή μας είναι η φωνή των λαϊκών στρωμάτων, η φωνή της ελευθέρωσης και της ειρήνης. Η Ε.Ε.Υ. είναι η πολιτική κίνηση που αγωνίζεται για την εθνική μας απελευθέρωση, την κοινωνική δικαιοσύνη και την δημοκρατική διακυβέρνηση του τόπου. Η Φωνή μας είναι η φωνή των λαϊκών στρωμάτων, η φωνή της ελευθέρωσης και της ειρήνης.